

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV EKONOMIKY**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF ECONOMICS

VLIV MONETÁRNÍ POLITIKY ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY NA VÝNOSNOST VKLADOVÝCH PRODUKTŮ BANK PŮSOBÍCÍCH V ČESKÉ REPUBLICE A JEJÍ EKONOMICKÉ DOPADY

THE INFLUENCE MONETARY POLITICS OF THE CZECH NATIONAL BANK ON THE PROFIT OF DEPOSIT PRODUCTS OF BANKS OPERATING IN THE CZECH REPUBLIC AND THEIR ECONOMIC IMPACT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

VOJTĚCH VIDLÁK

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

prof. Ing. OLDŘICH REJNUŠ, CSc.

BRNO 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vidlák Vojtěch

Ekonomika podniku (6208R020)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Vliv monetární politiky České národní banky na výnosnost vkladových produktů bank působících v České republice a její ekonomické dopady

v anglickém jazyce:

The Influence Monetary Politics of the Czech National Bank on the Profit of Deposit Products of Banks Operating in the Czech Republic and their Economic Impact

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a stanovení cílů práce

Metodologie

Teoretická východiska

Analýza problémů a jejich řešení

Formulace návrhu řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

KAŠPAROVSKÁ, V. Banky a komerční obchody. Vyd. 1. Kravaře : Marreal servis, 2010. 172 s. ISBN 978-802-5467-794.

POLIDAR, V. Management bank a bankovních obchodů, Praha: Ekopress, 1999. ISBN 80-86119-11-4.

REJNUŠ, O. Finanční trhy. 4. akt. a rozš. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.

REVENDA, Z. Centrální bankovníctví, 2. vyd. Praha: Management Press, 2007. ISBN 80-7261-051-1.

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Oldřich Rejnuš, CSc.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2014/2015.

L.S.

---

doc. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
Ředitel ústavu

---

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 28.2.2015

ABSTRAKT

Tato práce analyzuje kroky České národní banky mezi lety 2004-2014. Konkrétně monetární politiku české národní banky, její vlivy na vkladové produkty bank působících na českém trhu a následné ekonomické dopady.

ABSTRACT

This work analyzes steps Czech National Bank between 2004-2014. Specifically, monetary policy Czech National Bank, its impact on deposit products banks operating in the Czech market and subsequent economic effects

KLÍČOVÁ SLOVA

Česká národní banka, monetární politika, vkladové produkty, ekonomické dopady.

KEYWORDS

Czech National Bank, monetary policy, deposit products, economic impacts.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

VIDLÁK, V. *Vliv monetární politiky České národní banky na výnosnost vkladových produktů bank působících v České republice a její ekonomické dopady*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2015. 57 s. Vedoucí bakalářské práce prof. Ing. Oldřich Rejnuš, CSc.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 9. května 2015

.....

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Chci poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu prof. Ing Oldřichu Rejnuši CSc.
Za pomoc a trpělivost při tvorbě moji bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE	11
2 METODIKA	12
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	13
3.1 Bankovní systém	13
3.1.1 Jednostupňový bankovní systém	13
3.1.2 Dvoustupňový bankovní systém	13
3.2 Česká národní banka	15
3.2.1 Monetární politika.....	15
3.2.2 Dohled nad finančním trhem	20
3.2.3 Emisní činnost.....	22
3.2.4 Devizová činnost.....	24
3.2.5 Platební styk a zúčtování bank.....	25
3.2.6 Banka státu.....	26
3.2.7 Reprezentant státu v měnové oblasti	27
3.3 Bankovní vkladové produkty	28
3.3.1 Vklady na bankovních účtech.....	28
4 ANALÝZA ZKOUMANÉHO PROSTŘEDÍ.....	31
4.1 Cílování inflace	31
4.2 Měnověpolitické nástroje ČNB.....	32
4.2.1 Vývoj sazeb 2004 – 2007.....	33
4.2.2 Vývoj sazeb 2008-2011	34
4.2.3 Vývoj sazeb 2012-2015	35
4.2.4 Povinné minimální rezervy.....	36

4.2.5	Devizové intervence	37
4.3	Analyzované instituce	38
4.3.1	GE Money bank	38
4.3.2	Raiffeisenbank	39
4.3.3	ČSOB	39
4.3.4	Komerční banka	39
4.3.5	Česká spořitelna	40
5	FORMULACE NÁVRHU ŘEŠENÍ.....	41
5.1	Vliv monetární politiky na vkladové produkty	41
5.1.1	Termínované vklady	41
5.1.2	Běžný účet.....	45
5.1.3	Vlivu měnověpolitických nástrojů na vkladové produkty	45
5.2	Ekonomické dopady	46
5.2.1	Devizová intervence 2013	47
5.2.2	Operace na volném trhu	50
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
	SEZNAM TABULEK, OBRAZKŮ, GRAFŮ	55
	SEZNAM PŘÍLOH.....	56

ÚVOD

V oblasti finančních trhů existuje mnoho různorodých produktů, které se dají použít ke krátkodobému, střednědobému nebo dlouhodobému zhodnocení peněžních prostředků.

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybral oblast bankovníctví, která má velice dlouhou historii, a to centrální bankovníctví a jeho vliv na bankovníctví komerční, respektive na ekonomickou situaci v České republice v letech 2004-2014.

Důvod, proč jsem si vybral bakalářskou práci na téma „Vliv monetární politiky České národní banky na výnosnost vkladových produktů bank působících v České republice a její ekonomické dopady“, je jednoduchý. Už dlouhou dobu mě zajímá vliv měnové politiky ČNB na ekonomiku.

Další důvodem výběru tohoto tématu je stále připomínaná devizová intervence České národní banky. V této práci bych se chtěl mimo jiné zabývat jejím ekonomickým dopadem, respektive splněním prognóz České národní banky.

1 VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE

Globálním cílem mé bakalářské práce je zjistit ekonomické dopady monetární politiky České národní banky a její vliv na inflaci a HDP v České republice.

Parciálním cílem mé práce je zanalyzování výnosnosti vkladových produktů, konkrétně termínovaných vkladů a běžných účtů u velkých bankovních domů za období od roku 2004 do roku 2014. Informace budu získávat formou interview od jednotlivých bank, vybral jsem si k těmto účelům Komerční banku, Českou spořitelnu, Raiffeisenbank, Ge Money bank a ČSOB. Budu používat vypočtenou průměrnou úrokovou sazbu.

Mezi další parciální cíle patří analýza vývoje inflace v období 2004-2014 a její srovnání s cílenou inflací České národní banky v těchto letech.

Posledním parciálním cílem je zanalyzovat měnovou politiku ČNB, konkrétně její měnověpolitické nástroje, mezi které patří 2T repo sazbu, diskontní sazbu, lombardní sazbu, povinné minimální rezervy a devizové intervence.

2 METODIKA

V této kapitole jsem vymezil metody, které jsou použity při vypracování této bakalářské práce. Jedná se o:

- Analýza – jedná se o rozbor a následné zkoumání jevu, situace, předmětu nebo jejich konkrétní části. Zkoumáním jednotlivých částí lze lépe porozumět celku. Cílem analýzy je pochopit určitý systém a jeho fungování.
- Srovnání – používá se v případech, kdy je potřeba zjišťovat rozdílné nebo shodné části dvou a více objektů. Lze ho srovnávat z věcného hlediska statistického souboru, např. HDP, inflace, nezaměstnanost.
- Interview – je metoda získávání informací. Jedná se o rozhovor, metodicky vedený, který má za cíl získat všechny informace potřebné k práci. Liší se od rozhovoru tím, že jedna strana je čistě v roli tazatele pokládajícího otázky.
- Literární rešerše – je soupis literatury k tématu, kterým se práce zabývá. Jde o metodu získávání informací k teoretické části bakalářské práce.
- Analogie – vychází ze srovnávání. Jde o hledání stejných nebo podobných znaků při zkoumání známých či neznámých jevů.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V části teoretická východiska se budu věnovat objasnění teoretických témat, které se týkají bankovního systému, bank, zejména činnost České národní banky.

3.1 Bankovní systém

Bankovní systém je souhrn všech bankovních institucí ve státě a urovnání vzájemných vztahů mezi těmito institucemi [22]. Každý bankovní systém v ekonomice zajišťuje dvě funkce:

- Makroekonomickou funkci – zajišťuje nám dosažení základních makroekonomických cílů, nejčastěji to bývá cenová stabilita, zejména pomocí emisní funkce a s ní navázané funkce měnové politiky.
- Mikroekonomická funkce – úkolem je zejména realizace zprostředkování platebního styku. [17]

Lze bankovní systémy rozlišit dle kompetencí bank, tj. na základě toho jakou mají banky rozsah jejich vykonávané funkce. Jde o bankovní systém jednostupňový a dvoustupňový [24].

3.1.1 Jednostupňový bankovní systém

Předchází historicky dvoustupňovému systému. Charakteristické pro jednostupňový bankovní systém je to, že veškeré bankovní operace provádí jen jedna „centrální“ banka. Mohou zde fungovat ještě další banky, ale ty jsou zaměřeny na velice úzké portfolio služeb. Tento systém se vyskytuje převážně v netržních ekonomikách. Ale jednostupňové bankovní systémy v netržních ekonomikách nefungují zcela efektivně, protože zde chybí podnikatelské aktivity obchodních bank[22].

3.1.2 Dvoustupňový bankovní systém

V dvoustupňovém bankovním systému je odděleno centrální, neboli emisní funkce, od obchodního bankovníctví. Prvním stupněm je tedy centrální banka jakožto realizátor měnové politiky, a druhý stupeň jsou obchodní banky. Dvoustupňový bankovní systém lze rozlišit podle následujících kritérií:

Dle počtu bank a poboček v systému – podle tohoto kritéria se systémy dělí na:

- **unit (unitární) banking** – v systému je velké množství bank, ale s málo pobočkami. Hodně se to blíží bankovnímu systému USA.
- **branch (pobočkový) banking** – v systému je méně bank, ale zato s relativně více pobočkami. Tento systém naopak hodně připomíná většinu systému v Evropě.
- **chain (propojený) banking** – v systému je relativně hodně bank, které jsou ale vlastnicky propojeny. Typické pro bankovní systém Švýcarska.[21].

Dle charakteru obchodů, které vykonávají – podle tohoto kritéria se systémy dělí na:

- **univerzální bankovní systém** – systém, ve kterém obchodní banky provádí jak komerční tak i investiční obchody[13]. Univerzální bankovní systémy převládají v celé Evropě. Výhody univerzálního bankovního systému je např. Klienti mají vše u jedné banky, tudíž u nich nastává úspora času i nákladů. Pro banku je výhoda při nabídce investičních a komerčních produktů zároveň větší míru diverzifikace jejího portfolia a snížit si tak riziko. Univerzální banky mají větší ekonomickou stabilitu. [24]
- **oddělené (specializované) bankovní systémy** – v systému se přísně odděluje činnost komerčních a investičních bank. Část bank v systému tedy nabízí pouze komerční služby, tj. nákup vkladů, úvěry, realizace platebního styku a část bank pouze investiční bankovníctví. Vznik specializovaných bankovních systémů v USA byl v důsledku hospodářské krize, kdy banky používali vklady klientů pro realizaci vysoce rizikových obchodů. To mělo za následek menší důvěru u klientů v celý bankovní systém. Ve Velké Británii vznikl v důsledku zvyklostí a tradic.[22]

3.2 Česká národní banka

Dohled nad finančním trhem v České republice vykonává Česká národní banka (ČNB). Která má ústřední sídlo v Praze a pobočky v Praze, Brně, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Ústí nad Labem a Ostravě. Vedením České národní banky je bankovní rada. Ta určuje monetární politiku ČNB a hlavně jaké nástroje se budou používat. A s tím spjaté rozhodování v oblasti dohledu a regulací. Bankovní rada je složena sedmi členy. Jedním guvernérem, dvě viceguvernéry a 4 řadovými členy. Volební období člena rady je 6 let. Odvolává a jmenuje je prezident republiky. Do činnosti České národní banky lze zasahovat jen na základě zákona. Centrální banka má ve vyspělých zemích, kromě různých výjimek základní dvě náplně činností. První funkce je Makroekonomická a druhá funkce je funkce mikroekonomická.[21]

Makroekonomickou funkci se rozumí zejména emise hotovostních peněz, devízová činnost a měnová politika. Mikroekonomická funkce spočívá v dohledu nad bankovním systémem, platební styk, regulace a slouží jako tzv. banka státu respektive vlády. A v neposlední řadě na veřejnosti figuruje jako reprezentant státu v měnové oblasti v zahraničí.[13]

3.2.1 Monetární politika

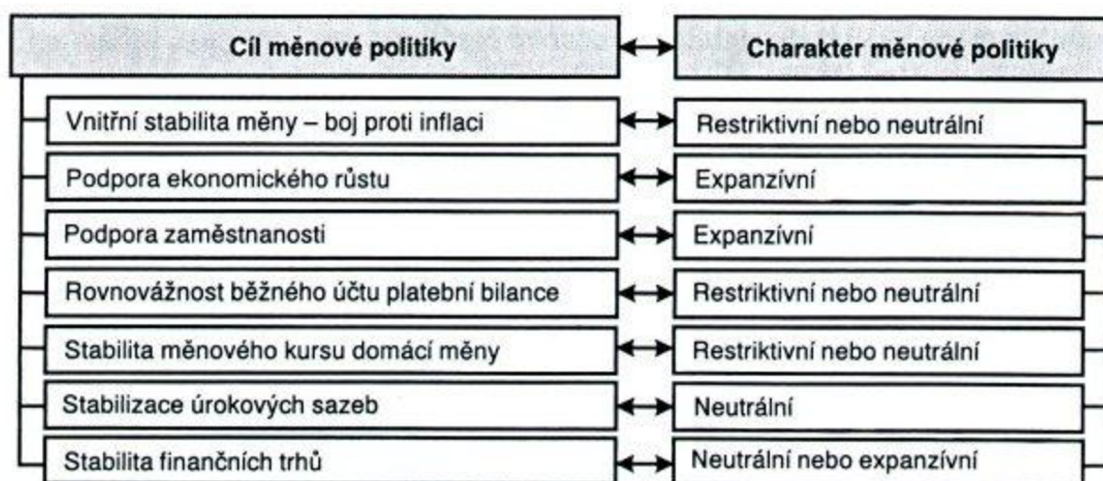
Monetární politika (neboli měnová politika) patří v tržních ekonomikách k nejdůležitějším činnostem centrálních bank. Je to součást hospodářské politiky. Jde o souhrn opatření a zásad k dosažení měnových cílů. [17]

Monetární politika zajišťuje regulace množství peněz v ekonomice z důvodu zajištění plánovaných makroekonomických cílů. Cíle monetární politiky jsou:[18]

- Udržení stability cenové hladiny – neboli nízkou cenu celkového růstu, boj proti inflaci.
- Dosažení plánovaného ekonomického růstu – neboli podporovat ekonomický růst (HDP)
- Udržení únosné míry nezaměstnanosti
- Zajištění vyrovnané platební bilance
- Udržovat stabilní kurz domácí měny
- Stabilizace úrokových sazeb

Monetární politiku ČNB můžeme vzhledem ke krokům, které Česká národní banka provádí označit za:[20]

1. Restriktivní – což představuje omezení peněžní zásoby v oběhu, neboli snížení nabídky peněz a zvýšení úrokových sazeb. V krátkodobém pohledu má za následek tato monetární politika snížení reálného produktu a zaměstnanosti. Dlouhodobý efekt má ovšem za následek snížení rovnovážně úrovně cen. Nemění se míra zaměstnanosti ani reálný produkt
2. Expanzivní – představuje zvýšení množství peněz v oběhu, čím se stimuluje agregátní poptávka, a snížení úrokových sazeb. V krátkodobém pohledu vzniká zvýšení reálného produktu a zaměstnanosti. Z dlouhodobého hlediska vliv expanzivní monetární politiky představuje růst rovnovážně úrovně cen. Nemění se ani míra zaměstnanosti ani reálný produkt.
3. Neutrální – představuje stabilizaci „rozumného“ růstu reálného produktu. Jde o takovou stabilizaci množství peněz v oběhu, která nepředstavuje růst cenové hladiny.

Obr. 1 Cíle monetární politiky v tržní ekonomice (zdroj.21)

Jak vyplývá z obrázku č. 1 k naprostému dosažení všech potřebných cílů České národní banky je zapotřebí využívat jak restriktivní, tak expanzivní monetární politiku zároveň. To v praxi není možné, jelikož kroky restriktivní oproti expanzivní jsou naprosto protichůdné.[21]

Přímé nástroje monetární politiky

Mezi přímými nástroji monetární politiky České národní banky řadíme pravidla likvidity, limity úvěrů bank, povinné vklady a limity úrokových sazeb bank:

- Pravidla likvidity – slouží k zajištění likvidity obchodních bank. Stanovuje obchodním bankám závaznou strukturu jejich aktiv a pasiv nebo nějakou formu vazeb mezi nimi. Tento nástroj má vliv na pohyb krátkodobých úrokových měr a vývoj zásoby peněz.
- Limity úvěrů bank – stanovují maximální hranici velikosti úvěru, kterou mohou banky svým klientům půjčit. Zvýšení limitů má za následek vyšší poptávku obchodních bank po úvěrech od centrální banky. Lze měřit absolutní v absolutní výši, poměrem kapitálu k aktivům banky nebo v relativní výši vzhledem k poskytnutým úvěrům v minulém období.
- Povinné vklady – centrální banka může požadovat otevření běžného účtu po některých subjektech (většinou se to týká centrálních institucí nebo orgánů místní samosprávy) u centrální banky. Tento krok má za následek získání kontroly nad pohybem peněz těchto subjektů.
- Limity úvěrových sazeb bank – jedná se o stanovení maximální úrokové sazby pro obchodní banky, které nabízí peněžní prostředky svým klientům. Nebo naopak maximální a minimální úrokové sazby z vkladů.[21]

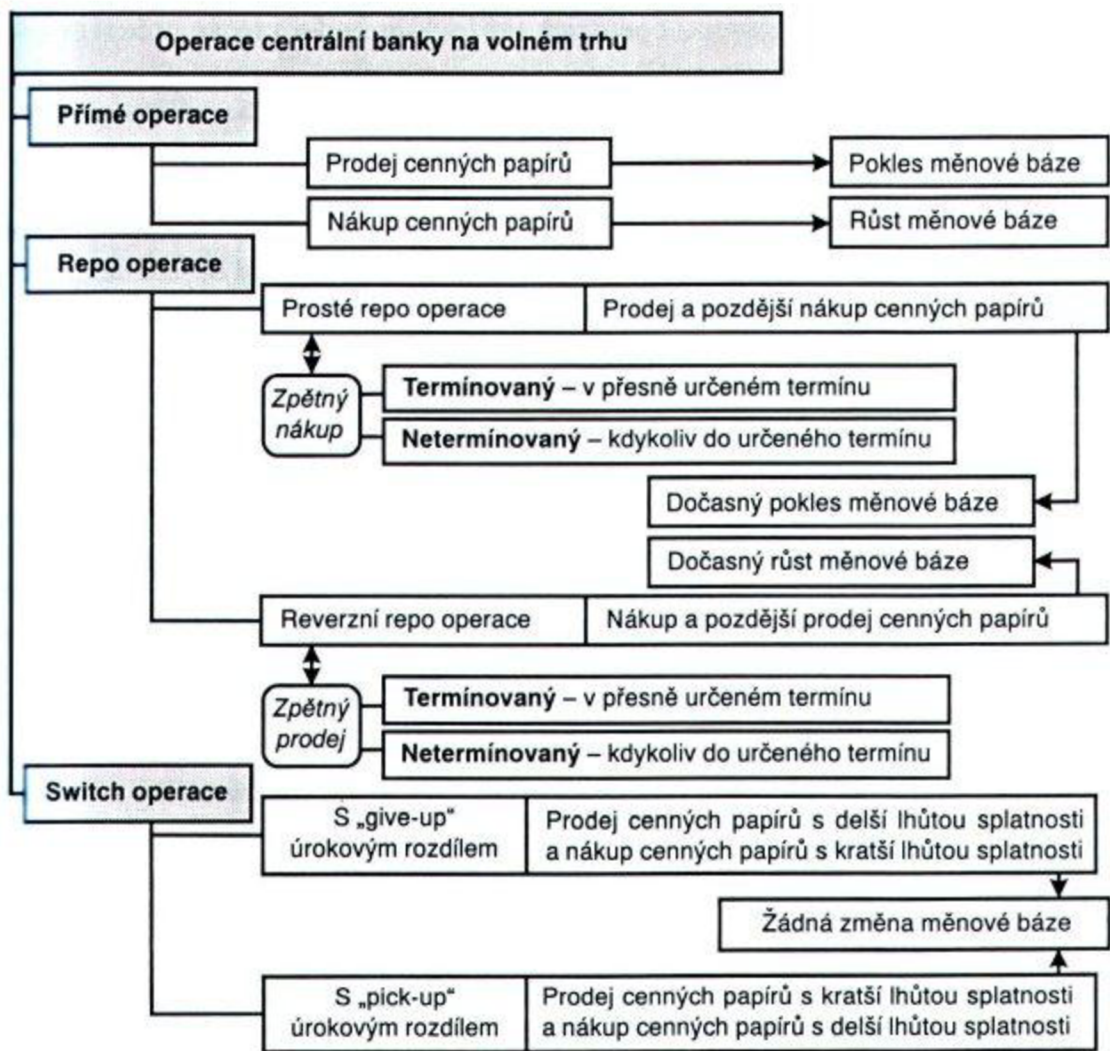
Nepřímé nástroje monetární politiky

Mezi nepřímé nástroje monetární politiky patří operace na volném trhu, kurzové intervence a diskontní nástroje:

- Operace na volném trhu – Je to nákup nebo prodej cenných papírů centrální bankou v domácí měně s cílem regulace úrokové míry. Cenné papíry, které jsou centrální bance nabízeny, mohou být státní cenné papíry nebo cenné papíry vydané centrální bankou. Vliv těchto cenných papírů závisí na růstu cen těchto cenných papírů. Při růstu dochází k poklesu úrokové míry, při poklesu k růstu.

Centrální banky provádí tři druhy operací na volném trhu[13]

1. Přímé operace – prodej nebo koupě cenných papírů centrální bankou, s dlouhodobým až trvalým dopadem na ekonomiku.
2. Repo operace – se skládají ze dvou částí. V první části centrální banka nakoupí cenné papíry, a v druhé části cenné papíry prodá. A naopak.
3. Switch operace – je operace kdy centrální banka nakoupí a zároveň prodá cenné papíry o stejném objemu ale s různou lhůtou splatnosti.

Obr. 2 Typy operací na volném trhu (zdroj. 21)

- Kurzové intervence – hlavním cílem není ovlivňovat peněžní nabídku, ale kurz domácí měny. Vliv je nepřímý, nakupuje cizí měnu, prodává domácí měnu a tím zvyšuje svoje devízové rezervy. [21]
- Diskontní nástroje – Nejstarší nástroje monetární politiky. Jedná se o vyhlášení úrokových sazeb a dalších podmínek úvěrů, které zajišťuje centrální banka obchodním bankám. Jde o nástroj krátkodobý až střednědobí. Tyto úvěry jsou lombardní, diskontní a reeskontní.[21]
  1. Lombardní úvěr – úvěr kdy centrální banka poskytne obchodní bance úvěr oproti zástavě cenných papírů nebo směnek z portfolia obchodní banky. Typy cenných papírů a podmínky jsou předem dány v podmínkách centrální banky.

2. Eskontní a reeskontní úvěry – poskytuje centrální banka oproti směnkám, které obchodní banky odkoupily (eskontovaly) od svých klientů. Úrok z eskontní a reeskontních úvěru je srážka z odkoupených směnek. Jedná se o úvěr krátkodobý, splatnost je zbývající doba do doby splatnosti. Při reeskontu centrální banka zpravidla reeskontuje směnky s dobou splatnosti kratších než 90 dní.
3. Diskontní úvěr – Jedná se o nejjednodušší úvěr pro obchodní banky. Čerpá se automaticky, využívá se k tomu tzv. „diskontní okénko“ u centrální banky. Jedná se o úvěr krátkodobý, nejčastěji do 3 měsíců. Velkou váhu má také diskontní úvěrová sazba.

Obr. 3 Rozdělení úvěrů z hlediska monetární politiky (zdroj. 21)

Přímé a nepřímé nástroje monetární politiky

Mezi nástroje které mají znaky přímých a zároveň nepřímých patří povinné minimální rezervy a doporučení, výzvy a dohody:

- Povinné minimální rezervy – jsou to pasiva centrální banky a zároveň aktiva obchodních bank. Centrální banka určuje vyšší minimálních rezerv, které musí mít obchodní banky u centrální banky jako pohledávky. Zvýšení minimálních rezerv lze považovat jako restriktivní opatření. Podle Revendy z roku 2001 který uvádí: *„Za předpokladu, že nějaká banka plní povinné minimální rezervy v předepsané výši a dostane se do vážných problémů vedoucích až k její likvidaci, lze tyto rezervy použít na úhradu některých závazků (výplatu závazků). V praxi je ale mnohem běžnější, že větší problémy banky se v první řadě projevují v neplnění povinných minimálních rezerv.“*

- Doporučení, výzvy a dohody – Jedna se o ústní, popřípadě písemné doplnění různých nástrojů ČNB. Jsou to nástroje kdy centrální banka upřesňuje svoje záměry v měnové politice. Dělí se na:[21]
  1. Doporučení – Obecné doporučení od centrální banky
  2. Výzvy – Důrazné a konkrétní doporučení od centrální banky
  3. Dohody – moji formu dohody mezi centrální bankou a obchodní bankou, takto uzavřená dohoda je pro banku závazná.

3.2.2 Dohled nad finančním trhem

Dohled nad finančním trhem lze zařadit spolu s měnovou politikou k jedné z nejdůležitější činnosti ČNB. Tyto dvě činnosti jsou spolu úzce spjaty. Není možné, aby po regulaci množství peněz v ekonomice nebyla prováděná regulace institucí, které tyto peníze vytvářejí. Jedná se o regulaci obchodních a dalších bank.[16]

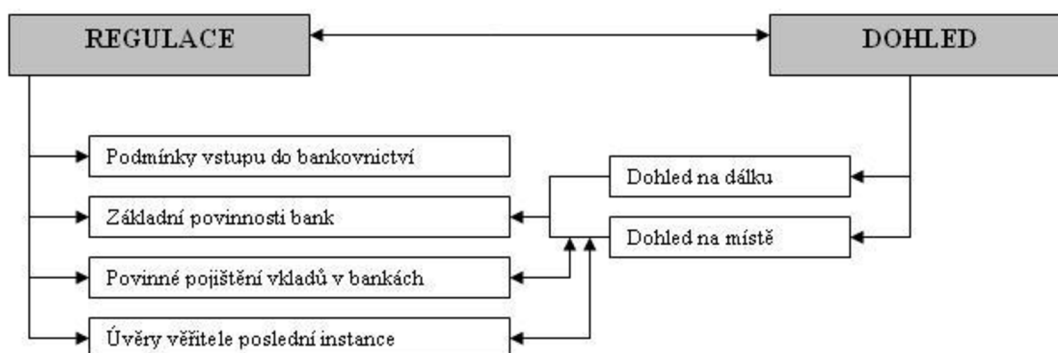
Ve všech vyspělých evropských zemí vzniká debata, jak velká by měla být regulace. Jelikož oblast bankovníctví patří mezi nejvíce regulované odvětví. A právě centrální banky to zajišťují ve v největší míře ve všech vyspělých zemích.[16]

Pro regulaci existují jednak makroekonomické důvody, což je vytvořit potřebný prostor pro vytváření monetární politiky, a pak i důvody mikroekonomické – zvýšení a podpora důvěryhodnosti a efektivnosti bankovního systému v dané zemi a bezpečnosti na finančním trhu. Důležité z hlediska dohledu nad bezpečností je zejména zajištění podpory ochrany klientů před nadměrnou rizikovostí nebo vznikem různých podvodů ze strany obchodních a dalších bank.[16]

Slovem regulace se podle Revendy rozumí: „*koncipování a prosazování podmínek, pravidel a rámce činnosti bankovních institucí v dané ekonomice*“.

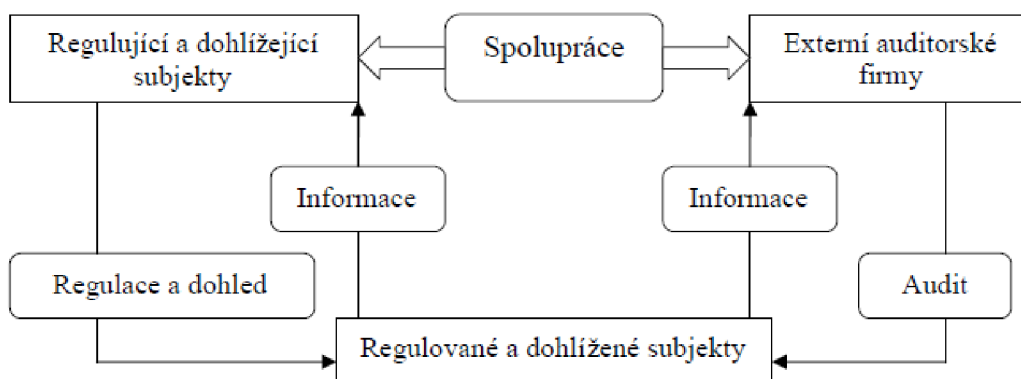
Dohled je podle Revendy:“*kontrola dodržování pravidel činnosti, včetně případného vyvozování sankcí při neplnění pravidel.*

Vztah mezi regulací a dohledem můžeme vidět na obrázku číslo 4.

Obr. 4 Vztah mezi dohledem a regulací (zdroj. 21)

Procesu dohled a regulace se neúčastní jen ČNB a regulovaný a dohlížený subjekt, nejčastěji banky, ale účastní se ho subjekty tři. Jejich vazba je vzájemně propojená, jak můžete vidět na obrázku 5. [21]

Obr. 5 Subjekty regulace a dohledu bank (zdroj. 21)

Jako regulující subjekt vždy působí centrální banka daného státu. A to buď jako jednotlivě nebo v kooperaci s dalšími bankami. V kategorii dohled je to složitější. Centrální banky se určitou měrou na dohledu podílejí. Nicméně u například zahraničních poboček bank u nás zajišťuje dohled příslušná instituce v místě sídla zahraniční banky.[20]

Externí auditorské firmy mají za úkol zajistit „true and fair“ to znamená pravdivost, úplnost a správnost výkazů bank. Dále kontroluje příslušné účetnictví jednotlivých bank a úroveň řízení rizika. U problémových bank se audit zajišťuje mnohem častěji. Zprávy

o auditu by měli kromě supervizorů a vedení bank být zpřístupněny také pro držitele cenných papírů, vkladatelům a dalším klientům banky.[16]

Externí auditorské firmy spolupracují s regulujícími a dohlížejícími subjekty a jsou povinni upozorňovat na skutečnosti, které by mohli poškodit klienty bank nebo bankovní systém.[13]

Výsledek auditu může mít 4 podoby:

- Výrok bez výhrad – auditor nemá námitky ke správnosti, pravosti a úplnosti účetních výkazů. Nemá pochybnosti o pokračování činnosti banky v horizontu minimálně 1 rok.
- Výrok s výhradou – nemá opět žádné pochybnosti o pokračování banky v horizontu 1 roku, ale dává najevo, že neměl možnost prozkoumat všechny důležité skutečnosti, anebo nesouhlasí s některými účetními výkazy.
- Záporný výrok – auditor nemá jistotu s pravostí, úplností a správností účetních výkazů a proto nemá možnost potvrdit, že je banka schopna pokračovat v činnosti v nejbližší budoucnosti.
- Odmítnutí výroku – nejčastěji to bývá za situace, kdy banka omezila činnost auditora do takové míry, že auditor nemá možnost se vyjádřit k úplnosti, správnosti a pravosti účetních výkazů.

Banky musí kromě externího auditu, prováděného externí firmou, dělat i tzv. interní audit. Jedná se o audit oddělením banky, které musí být odděleno od činností banky a mít určité pravomoci, hlavně exekutivní rozhodování. [16]

Regulované a dohlížené subjekty jsou všechny instituce s bankovní licencí tj. včetně poboček zahraničních bank, spořitelen a zahraničních holdingových společností s oblastí působnosti v bankovníctví.[18]

3.2.3 Emisní činnost

Česká národní banka má v současné době monopolní postavení na emitování hotovostní peněz. Na emitování bezhotovostních peněz už nemá takový monopol, jelikož emitovat bezhotovostní peníze může každý bankovní subjekt, který poskytuje úvěry nebankovním subjektům.

Emisní činnost je pro naše účely chápat emisi hotovostní peněz, a činnosti, které souvisejí s oběhem těchto hotovostních peněz.[13]

Hotovostní peníze mohou mít 3 podoby:

Papírové bankovky – tyto papírové bankovky emituje výhradně centrální banka na území ČR.

Mince – nejedná se o mince z drahých kovů, a ve velké většině případů mají tyto mince malou nominální hodnotu. Proto podíl oproti celkovému množství hotovostní peněz je relativně velmi nízký. Mince bývají emitovány centrální bankou, popřípadě ministerstvem financí.

Papírové státočky – stejně jako mince je jejich nominální hodnota velmi nízká a také je emituje buď centrální banka nebo ministerstvo financí. V případě emitací ministerstvem financí stát emituje státočky vzhledem k odkupu mincí a bankovek, což znamená, že se nabídka hotovostních peněz na trhu nemění. [22]

Význam hotovostních peněz se v současné době velice snižuje. Množství v oběhu sice stále roste, ale vzhledem k celkovému množství peněz (hotovostních, bezhotovostních) tak klesá. Zejména v podnikatelské sféře, v mezinárodním styku a státním rozpočtu mají hotovostní peníze naprosto zanedbatelnou funkci. Oblast, kde stále převládají je v oblasti maloobchodních plateb a zejména v oblasti šedé a černé ekonomiky.[24]

Činnost co má centrální banka na starosti s hotovostními prostředky si může rozdělit do 3 kategorií:

- Emise a hotovostních peněz – centrální banka vydává hotovostní peníze bankovním subjektům na jejich požadavek oproti snížení jejich bezhotovostních rezerv. Popřípadě přijímání jejich hotovostních peněžních prostředků ke zvýšení jejich bezhotovostních rezerv.
- Správa zásob hotovostních peněz – zabezpečení převezení peněžních prostředků z bankovních institucí do trezoru centrální banky. Uschování a správa peněžních prostředků k účelu doplnění popřípadě vyřazení těchto peněz z oběhu.
- Výměna opotřebovaných a poškozených hotovostních peněz – Dozorování a hlídání zničených a opotřebovaných hotovostních peněz. Zajištění a poskytnutí náhrady za poškozené a jinak zničené hotovostní prostředky a v neposlední řadě i stanovení pravidel, pro které se budou pro opotřebované a poškozené peníze zajišťovat náhrada.[17]

3.2.4 Devizová činnost

Další činností, které poskytuje centrální banka vzhledem k zapojení domácí ekonomiky do mezinárodních vztahů je devizová činnost. V drtivé většině případů ale nejsou jediným subjektem, který zajišťuje zapojení domácí ekonomiky do mezinárodních vztahů. Nejčastěji spolupracuje s vládou nebo s dalšími institucemi. Jelikož některé zahraniční vztahy jsou ovlivněny mezinárodními institucemi, jako například Mezinárodním měnovým fondem.[13]

Devizovou činností ČNB jsou operace s devizovými rezervami, devizové regulace a zahraniční úvěry.[21]

Devizové rezervy – vytváří centrální banka primárně emisí cenných papírů na zahraničních trzích nebo přijímáním úvěrových produktů od bank působící v zahraničí, nejčastěji to bývají banky centrální respektive mezinárodní měnové instituce. Tyto prostředky figurují na levé straně rozvahy ČNB tj. v aktivech jako devizové rezervy.

Centrální banky nemají pouze vlastní devizové rezervy, ale přijímají devizové prostředky i od státu popřípadě dalších i nebankovních institucí a dokonce v ojedinělých případech i od obyvatelstva. Operace s těmito devizovými rezervami můžeme nazvat jako správa devizových rezerv.[21]

Devizové regulace – ve vyspělých ekonomikách se centrální banky podílí na regulaci devizových rezerv. To znamená jisté hlídání a prověřování pravidel pro bankovní i nebankovní subjekty v oblasti deviz. Jedná se o regulaci pohybu zahraničního kapitálu, směnitelnost národní měny a systému měnového kurzu u domácí měny. [24]

Pohyb zahraničního kapitálu je v novodobé tržní ekonomice velice liberální. Což by mělo mít za následek zlepšení alokace kapitálu a mělo by to mít efekt na snižování úrokových měr. Na druhou stranu podle některých ekonomů příliš liberální přístup na pohyb zahraničního kapitálu podněcuje investory ke spekulativnímu chování.

Směnitelnost národní měny je pro zjednodušení vyjádření ekonomické síly dané země. Je potřeba zajistit určité podmínky např. liberalizace pohybu zahraničního kapitálu, nízká úroveň zadlužení, dobrá konkurenceschopnost ekonomiky aj. Nejvyšším stupněm směnitelnosti je vnější směnitelnost. [21]

Systém měnového kurzu respektive jeho sestavení bývá v kompetenci vlády, popřípadě centrální banky. Dle regulace měnového kurzu ho můžeme rozdělit na kurz regulovaný a neregulovaný.[24]

- Neregulovaný – Zde je kurz tvořen nabídkou a poptávkou. Nezasahují do nich žádné vyšší autority. Vzhledem k tomu, že je tento kurz pod vlivem nabídky a poptávky, tak velice často více či méně kolísá. Další kurz, bez zásahu autorit jsme mohli vidět v minulosti, kde fungovat automaticky mechanismus, který udržel kurzy relativně stabilní. Jednalo se o směnitelnost měny za zlato nebo směnitelnosti za národní měnu, která byla směnitelná za zlato. Proto se tento systém nazýval zlatý standart.
- Regulované – Kurz je regulovaný centrální bankou a to zejména kurzovými intervencemi. Spočívá to v nákupu, popřípadě prodeji zahraničních měn centrální bankou za měnu domácí, aby domácí měna dosahovala úrovně, kterou si centrální banka vytyčila. Intervence mohou být označovány jako devalvace, tedy znehodnocení kurzu domácí měny nebo revalvace, a zde jde o zhodnocení národní měny.

3.2.5 Platební styk a zúčtování bank

Důležitá role v systému má centrální banka i v oblasti zúčtování mezi bankami. Toto zúčtování probíhá z drtivé většiny na bázi bezhotovostního styku.

Platební styk a mezibankovní zúčtování probíhá plně organizovaně a v současnosti naprosto automatizovaně. Lze ho ale provádět různými způsoby:[13]

- Probíhá skrz navzájem propojených účtů mezi bankovními subjekty. Na těchto účtech se zaznamenávají pohledávky, respektive závazky vůči jiným účtům. Zúčtování tedy potom probíhá plně automatizovaně, aniž by se o to centrální banka starala.
- Účet může mít bankovní subjekt otevřen u některých specializovaných bank nebo institucí Např. Automated clearinghouse ve Spojených státech.
- Účty jsou otevřeny u centrální banky.

Dále se dělí mezibankovní zúčtování na míře vlivu centrální banky na mezibankovním zúčtování. V České republice je ovšem situace, kdy centrální banka z naprosté většiny zajišťuje zúčtování mezi bankami sama. Neexistuje další systém pro zúčtování mezi bankami.[21]

Zúčtování z pohledu centrální banky je vyobrazeno na obrázku 6.

Další podstatnou pravomocí České národní banky je určování pravidel mezibankovního styku mezi zahraničními bankami a domácí bankou. Je to zajišťováno prostřednictvím

mezinárodních sítí, např. SWIFT neboli Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication. Nejdůležitější cíle systému SWIFT jsou automatizovat platební styk mezi zahraničními bankami, zvyšování bezpečnosti a snižování nákladů těchto transakcí a v neposlední řadě zrychlit mezibankovní mezinárodní styk.[17]

3.2.6 Banka státu

Centrální banka figuruje jako tzv. banka státu respektive vlády. Základní činnosti České národní banky jako banky státu jsou správa státního dluhu, poskytování úvěrů státním rozpočtům a pokladni plnění státního rozpočtu.[20]

Většina vyspělých ekonomik má čím dál větší zadlužení, tzv. „žije na dluh“ a státní rozpočty jsou financovány z peněžních prostředků, které se získávají emisí státních dluhopisů. Z hlediska správy státního dluhu jsou nejběžnější způsob krytí schodku státního rozpočtu emitování dluhopisů. Lze s nimi nakládat:[18]

1. Prodávat na trh krátkodobý (tj. do 1 roku splatnosti) státní cenné papíry jednotlivým, ve velké většině se jedná o státní pokladniční poukázky. Tyto cenné papíry mohou ve většině zemí nakupovat i nebankovní subjekty a i obyvatelstvo. V takovém případě se využívá možnost prodeje prostřednictvím České pošty.
2. Prodávat střednědobé a dlouhodobé cenné papíry na kapitálových trzích. Takovéto cenné papíry se prodávají bankovním subjektům(bankám) a jejím prostřednictvím lze prodávat i široké veřejnosti.
3. Prodávat cenné papíry zahraničním subjektům na kapitálových trzích v zahraničí. Tato varianta se využívá na trzích, které jsou pro stát výhodné, ať už z hlediska výhodnosti cen z hlediska získání zahraniční měny. Další důvod proč centrální banka využije tuto variantu, je pokud se cenné papíry nedají umístit na náš trh.

Důvody pro využití této možnosti jsou prosté:[18]

- Nepřímá snaha limitovat politiky ke zvyšování státních výdajů. Limitem jsou příjmy, které můžeme získat prodejem cenných papírů. To znamená, že pokud by banka emitovala hodně cenných papírů, cena by klesla a stala by se pro stát nevýhodnou.
- Nezvyšovat inflační tlaky

Důležitou činností centrální banky pro stát (vládu) je vedení účtu pro stát. Centrální banka vede účty pro centrální orgány státu, pro místní samosprávy atd. Všechny transakce mezi těmito orgány a státem probíhají bezkontaktně pomocí účtů. Hlavní důvod pro otevírání účtů pro centrální orgány státu u centrální banky je vyšší bezpečnost, jelikož centrální banka, na rozdíl od bank obchodníků nemůže zbankrotovat a potom větší dohled nad transakcemi.[21]

3.2.7 Reprezentant státu v měnové oblasti

Česká národní banka má za úkol být reprezentantem státu v měnové oblasti, a to jak reprezentantem státu v měnové oblasti v České republice pro veřejnost, tak reprezentantem státu v měnové oblasti v zahraničí. [22]

Na tuto funkci se velmi často neklade takový důraz, ale je velmi důležitá. Dobrá, včasná a kvalitní informovanost dodává centrální bance na důvěryhodnosti, což má za následek lepší výsledky pro měnovou politiku. Důležité je to zejména pro zdůvodnění změn při změně měnové politiky.[21]

Skuteční reprezentanti centrální banky jsou guvernéři a členové bankovní rady. Kdykoliv přijdou s nějakým prohlášením, bere se za samozřejmost, že je to prohlášení centrální banky.[6]

Vztah s veřejností se v našem případě rozumí s bankovními i nebankovními institucemi. Právě zde by si měla dávat pozor na včasnou a kvalitní informovanost svých kroků, pro zvýšení jejich důvěryhodnosti. Představitelé centrální banky by měli vystoupit na veřejnost vždy, pokud se jedná o měnovou politiku a měli by to srozumitelně vysvětlit veřejnosti, pro kterou jsou tyto kroky zásadní.

Základní způsoby poskytování informací centrální banky jsou:[6]

- Aktuální informace – jedná se o vystupování na tiskových konferencích, mediích, internetových informačních serverech, popřípadě poskytovat různé interview.
- Informace ze zákona – jsou to informace, které centrální bance přikazuje zákon o centrální bance. Přednesení měnového vývoje a vývoje v bankovním sektoru v parlamentu respektive před příslušnými výbory parlamentu. To se stává přibližně dvakrát ročně.
- Informovanost vlády – pravidelné schůzky s představiteli vlády. Tyto schůzky a hlavně informace na nich jsou velice důvěrné.

- Informace ex post – jedná se o výroční zprávy, čtvrtletní a měsíční přehledy, měnové přehledy a zveřejňování bilance centrální banky.
- Informování bank – provádí se přes informační systémy čistě automatizovaně.

Reprezentování centrální banky (vlády) v měnové oblasti v zahraničí zabezpečováno účastí členů bankovní rady na zasedáních mezinárodních institucí a různých konferencích, které pořádají tyto mezinárodní instituce. Zde zástupci centrálních bank spolupracují na měnových otázkách a snaží se koordinovat svoje kroky, které se týkají měnové politiky. Zde se vyjadřují i k legislativním otázkám, otázkám zahraničního obchodu aj. Z důvodu, že členové bankovních rad nemají rozhodovací pravomoci, vznikají na těchto konferencích pouze doporučení pro centrální banky daného státu.

Zasedání, na kterém reprezentuje ČR guvernér ČNB v zahraničí je např. pravidelné zasedání zemi Skupiny 10 a Lucemburska, popřípadě pravidelné setkání na půdě Mezinárodního měnového fondu. Na těchto zasedáních se řeší koordinace měnových politik a další doporučení pro vlády států EU. Tyto zasedání mají veliký vliv na vývoj měnové politiky zemí EU, a částečně i zemí mimo Evropu.[6]

3.3 Bankovní vkladové produkty

Bankovní vkladové produkty se dají dělit podle různých hledisek, kdy nejčastěji se dělí podle následujících kritérií:

- Z hlediska formy
- Z hlediska vázanosti

Z hlediska formy můžeme bankovní vkladové produkty dělit na vklady na bankovních účtech, vklady na vkladních knížkách a na speciální druhy úsporných vkladů.[20]

A z hlediska vázanosti se bankovní vkladové produkty dělí na vklady na požádání neboli na viděnou a na vklady termínové neboli termínované.

3.3.1 Vklady na bankovních účtech

Bankovní účet je finanční účet v bance. Jedná se účet závazků a pohledávek banky, které vyplývají ze vztahu s klientem, který bankovní účet vlastní. [20]

Banky nabízejí svým klientům velkou škálu účtů, pokud se ale bavíme o účtech vkladových, tedy o účtech, kam se ukládají peněžní prostředky klientů, bavíme se o:

Běžný účet

Jeden z nejzákladnějších typů účtu. Bývá označován jako „konto“. Tento typ účtu je nejvíce využívaný a je nejvýznamnější vkladový produkt bank.

Slouží zejména k provádění platebního styku (hotovostního i bezhotovostního) a k velice likvidnímu ukládání přebytečných finančních prostředků. Tento typ účtů využívají jak fyzické, tak i právnické osoby.

Účty jsou úročeny, ale jelikož se účet používá převážně k bezhotovostnímu styku, na jejich účtech zůstává pouze potřebné finanční prostředky pro zajištění bezhotovostního styku a takto finanční prostředky musí být volně dispoziční, bavíme se tedy o vkladech na viděnou, tudíž bývají úročeny nízkou úrokovou sazbou.[3]

Běžný účet může být zřizován v cizí měně, ale nejčastěji je zřizován v měně, která je zákonnou měnou ve státě, kde se daný účet zřizuje.[9]

Vkladový (depozitní) účet

Vkladové depozitní účty se využívají zpravidla na ukládání přebytečných peněžních prostředků z důvodu zajištění nějakého úrokového výnosu. Firmy to dělají kvůli akumulaci peněz na investice, domácnosti je tento typ účtu využívat pro spoření. Dle délky splatnosti se účty dělí na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé.[9]

Základní typy termínových vkladů jsou:

- Termínové vklady na pevně sjednaný termín splatnosti – Jedná se o základní termínovaný vklad, kdy se peníze vloží na účet za pevně stanovených pravidel (přesně stanovený den splatnosti, výše úrokových sazby). Po splnění pravidel se mnou peníze vybrat.[22]
- Termínové vklady na otevřeném účtu – Jedná se o termínové vklady, kdy si klient dohodne s bankou předem stanovené podmínky jako v prvním typu (částku, úrokovou sazbu, doba splatnosti), ale s tím, že může v době trvání vkládat na účet další částky. Lze u tohoto typu termínovaného vkladu dohodnout i možnost výpovědní lhůty. Pokud by chtěl klient vyzvednout peníze dříve, musí to oznámit předem bance. Po vypršení výpovědní lhůty je vklad k dispozici.[13]
- Revolvingové termínované vklady – Jde o typ termínových vkladů, kdy po uplynutí lhůty popřípadě pokud klient nedá bance jiný pokyn, tak se

automaticky obnoví terminovaný vklad na stejnou lhůtu jako v předchozím vkladu a za stejnou nebo aktuální úrokovou sazbu.[20]

V praxi je pro úročení vkladů využívána pevná, to znamená po celou dobu stejná úroková sazba nebo pohyblivá úroková sazba, to znamená měnící se za určených podmínek.[22]

Dále bývá v praxi využíváno tzv. pásmové úročení, tzn. s přibývajícím částkou vkladu se zvyšuje i úroková sazba.

Pro banky jsou termínové vklady důležitou složkou z hlediska zdrojů. Jde o to, že je pevně daná lhůta splatnosti, tudíž má banka jednodušší práci v řízení její likvidity. A vzhledem k vkladům na viděnou jsou pro termínové vklady menší provozní náklady. Na druhou stranu je tento vklad úročen vyššími úrokovými sazbami a zpravidla podléhá tvorbě povinných minimálních rezerv.[13]

Vklady na vkladních knížkách

Je to tradiční, pro fyzické osoby ale dosud hodně rozšířená forma ukládání vkladů. Jedná se o bankovní produkt, který umožňuje jeho majiteli disponovat s obnosem uvedeným v knize. Ač už většina bank umožňuje poukazovat na ně platby v rámci platebního styku, dispozice se vkladem je nutná stále jen na přepážce po předložení.[20] Podle omezení disponování se vkladem členíme vkladní knížky na:

- Bez výpovědní lhůty – výhodou tohoto typu je možnost, že můžeme okamžitě s peněžními prostředky disponovat. Oproti tomu je nevýhoda nízké úrokové sazby.
- S výpovědní lhůtou – výběr je vázán na předem určité datum. Zde je úroková sazba relativně vyšší než u vkladních knížek bez výpovědní lhůty. V dnešní době nenabízí vkladní knížky jako samostatný produkt, nýbrž jako doplněk k běžnému účtu. Předčasný výběr je účtován jako nějaké % ze stanovené částky.

Speciální skupina vkladních knížek jsou výherní vkladní knížky. U těchto knížek bývá místo úročení vytvořen systém výher, kdy banky připisují výhry majitelům na knížky na základě prováděných slosování.[9]

4 ANALÝZA ZKOUMANÉHO PROSTŘEDÍ

V této části bakalářské práce se budu zabývat cílem moji bakalářské práce, budu analyzovat kroky měnové politiky České národní banky v letech 2004-2014. Jejich kroky s měnovými nástroji a následnou návaznost na výnosnost vkladových produktů u vybraných bank.

4.1 Cílování inflace

Jedním z režimů, kterými Česká národní banka zabezpečuje cenovou stabilitu je cílování inflace.

Pro cílování inflace se Česká národní banka rozhodla na konci roku 1997. Počínaje rokem 1998 přešla k cílování inflace. Nešlo o změnu úkolu, nýbrž o změnu způsobu, jakým centrální banka plní tento úkol. Jedná se o střednědobou strategii, využívající prognóz o inflaci. [6]

Inflační cíle byly stanoveny v čisté inflaci. Inflaci od roku 1998 do roku 2005 můžeme vidět v tabulce č.

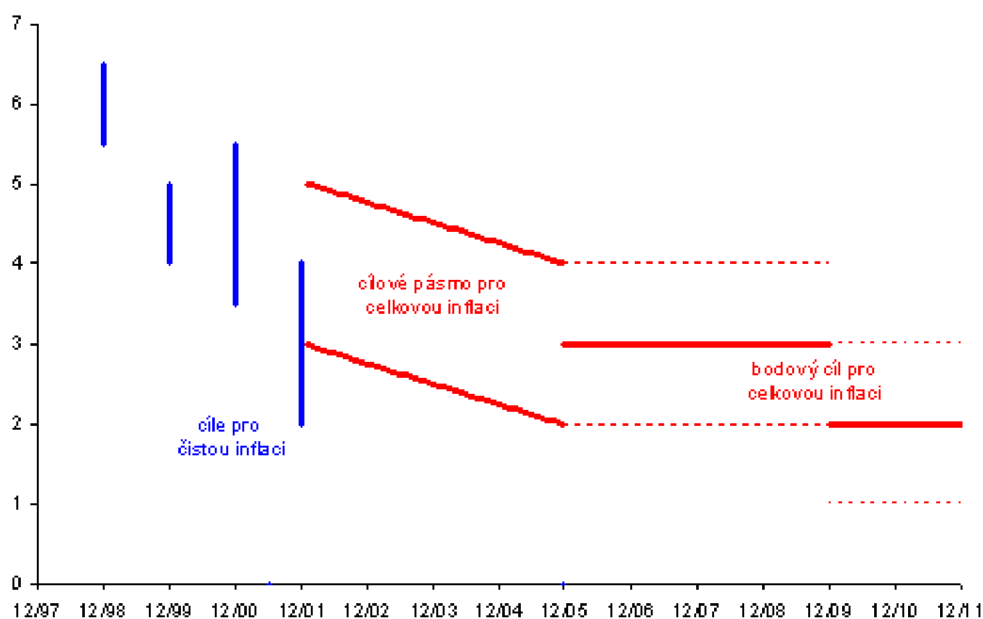
Tabulka 1 Cílování inflace 1998-2005

Rok	Cíl inflace	Plnění k měsíci	Stanoveno
1998	5,5 - 6,5%	Prosinec 1998	Prosinec 1997
1999	4 - 5%	Prosinec 1999	Listopad 1998
2000	3,5 - 5,5%	Prosinec 2000	Prosinec 1997
2001	2 - 4%	Prosinec 2001	Duben 2000
2005	1 - 3 %	Prosinec 2005	Duben 1999

(Zdroj: vlastní zpracování dle 6)

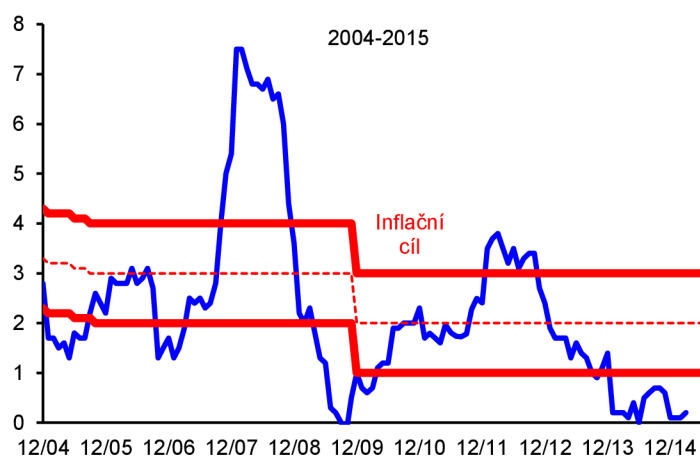
V dubnu 2001 se rozhodlo, že se cíl pro celkovou inflaci bude udávat v tzv. cílovém pásmu. Pro rok 2002-2005 bude postupné snižování z 3-5% na začátku roku 2002 k 2 - 4% na konci roku 2005. Od ledna 2006 do prosince 2009 byl inflační cíl pro celkovou inflaci určen ve výši 3%. Úkolem ČNB je o to usilovat, aby se inflace nelišila od cíle o více než jedno procento oběma směry. Od ledna 2010 do vstupu České republiky do eurozóny je inflační cíl stanoven na 2% celkové inflace, úkol ČNB je stejný. Snaha aby se celková inflace nelišila od cíle o více než procento.

Na obrázku č. 6 můžete vidět pro snadnější pochopení změny inflačních cílů.

Obr. 6 Inflační cíle ČNB (zdroj. vlastní zpracování)

Jelikož má bakalářka má za cíl analyzovat horizont 2004-2014, tak se můžete podívat, jak se České národní bance dařilo plnit inflační cíl v horizontu 2004-2014 na obrázku č. 7.

Obr. 7 Splnění inflačního cíle 04-14 (zdroj. vlastní zpracování dle 6)

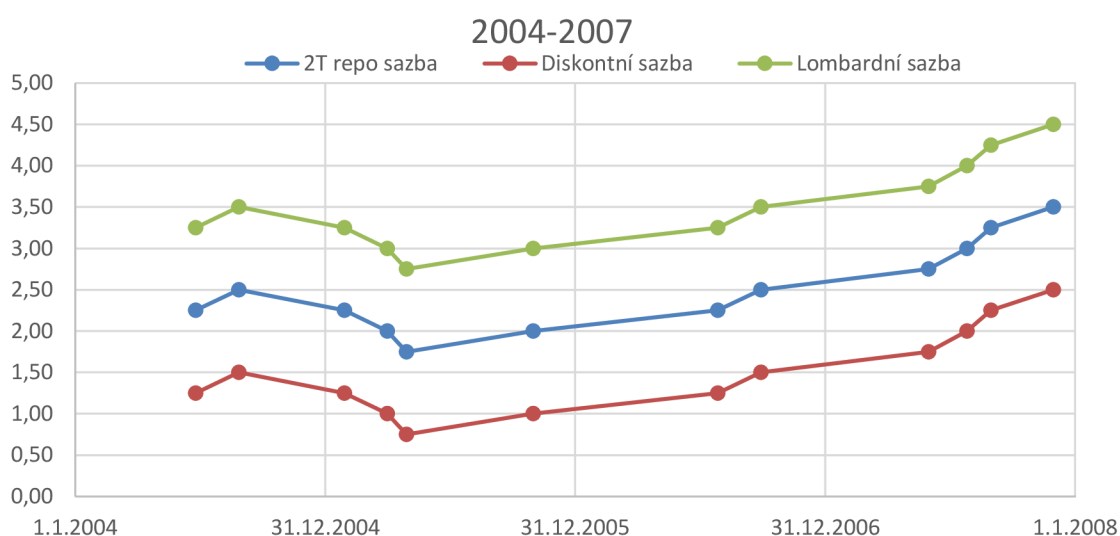
4.2 Měnověpolitické nástroje ČNB

Jako hlavní měnověpolitické nástroje z oblasti operací na volném trhu budeme sledovat hlavní operaci, která je prováděná formou tendru a to dvoutýdenní repo sazbu (2T repo). Dále budeme analyzovat diskontní sazbu, lombardní sazbu a povinné minimální rezervy a devizové intervence. Období od roku 2004 do roku 2014 si rozdělím na 3 menší období. Od roku 2004 do 2007, od roku 2008 do roku 2011 a od 2012 do 2014.

4.2.1 Vývoj sazeb 2004 – 2007

Od roku 2004 do roku 2007(včetně) se diskontní, lombardní a 2T repo sazba měnily celkem 12 krát. Všechny sazby měly v těchto letech totožný průběh vývoje. V letech 2004 a 2005 se pohybovali 2T repo sazby kolem hodnoty 2 procentních bodů. Lombardní kolem 3 a diskontní kolem 1 procentního bodu. V roce 2006 nastává vzestup sazeb, až do roku 2007 kdy koncem roku skončila 2T repo sazba na 3,5 procentních bodech, lombardní na 4,5 a diskontní na 2,5 procentních bodech. Podrobný vývoj sazeb je v tabulce č. 1. a v grafu č. 1.

Graf 1. Vývoj měnověpolitických sazeb 2004-2007 (Zdroj. vlastní zpracování dle 6)

Tabulka 2 Vývoj sazeb 2004-2007

Datum	2T repo sazba	Diskontní sazba	Lombardní sazba
25. 6. 2004	2,25	1,25	3,25
27. 8. 2004	2,50	1,50	3,50
28. 1. 2005	2,25	1,25	3,25
1. 4. 2005	2,00	1,00	3,00
29. 4. 2005	1,75	0,75	2,75
31. 10. 2005	2,00	1,00	3,00
28. 7. 2006	2,25	1,25	3,25
29. 9. 2006	2,50	1,50	3,50
1. 6. 2007	2,75	1,75	3,75
27. 7. 2007	3,00	2,00	4,00

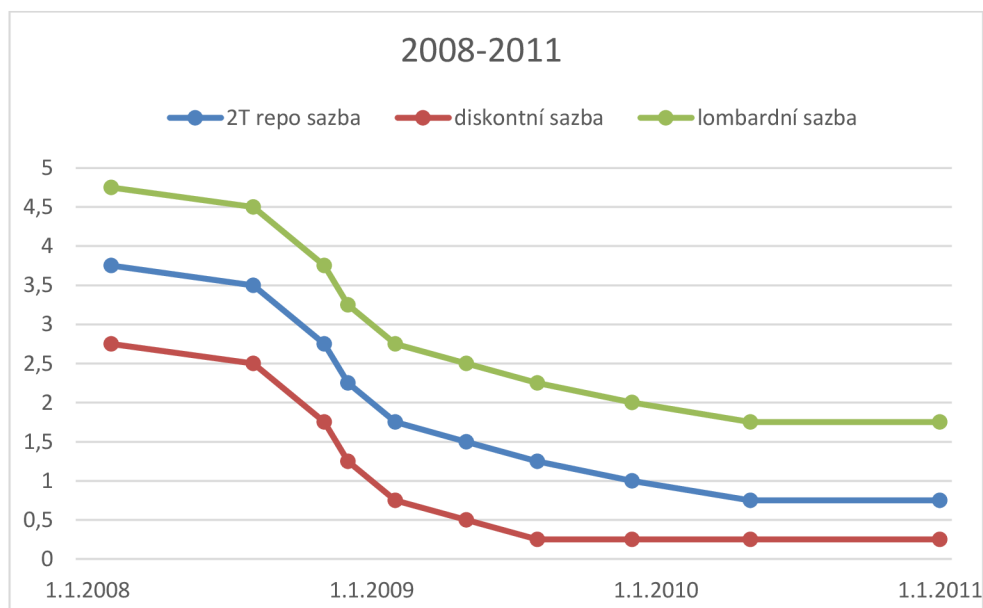
31. 8. 2007	3,25	2,25	4,25
30. 11. 2007	3,50	2,50	4,50

(zdroj. vlastní zpracování dle 6)

Jak můžeme vidět na grafu č. 1 a tabulce č. 1. poslední snížení bylo 29. 4. 2005. Další změna byla 31. 10. 2005 směrem nahoru na 2% u 2T repo sazby (respektive 1% u diskontní a 3% u lombardní sazby) od té doby se sazby s každou změnou zvyšovali o 0,25%. Až do posledního data změny, které je v našem sledovaném období 30. 11 2007 na 3,50% u 2T repo sazby (2,50% u diskontní a 4,50 u lombardní).

4.2.2 Vývoj sazeb 2008-2011

V únoru roku 2008 nastává v našem sledovaném období (tj. 2004-2014) vrchol měnověpolitických sazeb. 2T repo sazba je na úrovni 3,75 procent, diskontní na úrovni 2,75 procent a lombardní na úrovni 4,75 procent. Od této doby nastává neustále snižování sazeb. Sazby se do konce roku 2011 změnily 9 krát. Koncem roku 2011 jsou 2T repo sazby na úrovni 0,75%, diskontní sazby na úrovni 0,25% a lombardní na úrovni 1,75%. Podrobný vývoj najdeme v grafu č. 2 a v tabulce č. 2.

Graf 2 Vývoj měnověpolitických sazeb 2008-2011 (zdroj. vlastní zpracování)

Tabulka 3 Vývoj sazeb 2008-2011

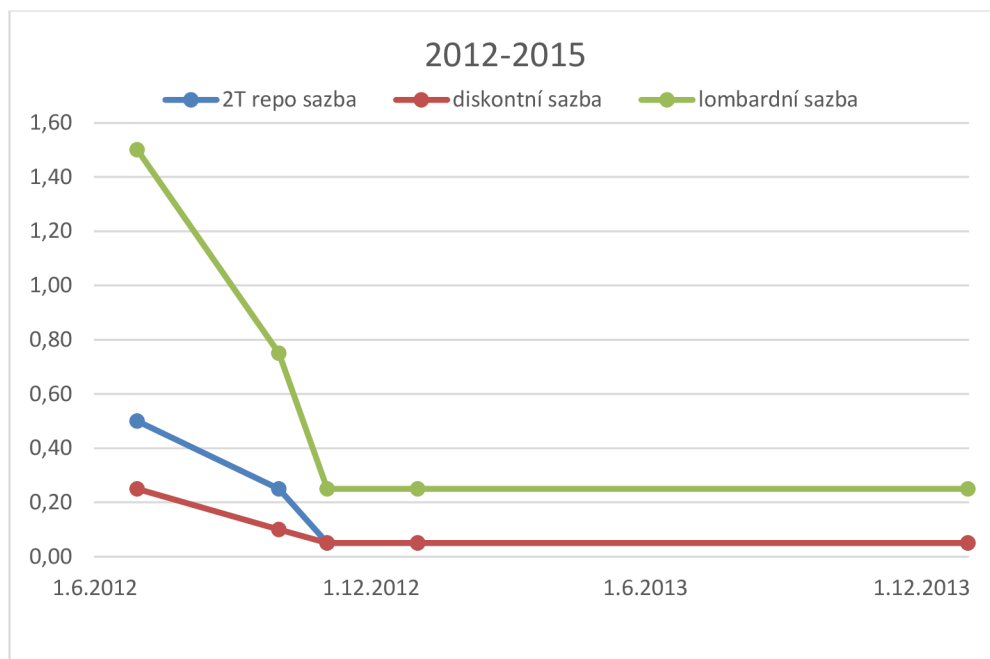
datum	2T repo sazba	diskontní sazba	lombardní sazba
8. 2. 2008	3,75	2,75	4,75
8. 8. 2008	3,5	2,5	4,5
7. 11. 2008	2,75	1,75	3,75
18. 12. 2008	2,25	1,25	3,25
6. 2. 2009	1,75	0,75	2,75
11. 5. 2009	1,50	0,50	2,50
7. 8. 2009	1,25	0,25	2,25
17. 12. 2009	1,00	0,25	2,00
7. 5. 2010	0,75	0,25	1,75
1. 1. 2011	0,75	0,25	1,75

(zdroj: vlastní zpracování dle 6)

V tabulce č. 2 a grafu č. 2 je vidět podrobný vývoj sazeb. Lze si můžete všimnout vrcholu, který nastal 8. 2. 2008 a postupného snižování sazeb. 7. 8. 2009 nastalo poslední snížení diskontní sazby na úroveň 0,25%, která se už do konce sledovaného období nesnižovala.

4.2.3 Vývoj sazeb 2012-2015

V období 2012-2015 se sazby měnili už pouze 3x. Poslední snížení sazeb, jak si můžete všimnou na obrázku č. 3 a v tabulce č. 3, bylo 2. 11. 2012, kdy nastala situace, že 2T depo sazba se vyrovnala s diskontní sazbou. Od té doby zůstávají sazby na svých úrovních tj. 2T repo sazba na úrovni 0,05%, diskontní sazba na úrovni 0,05% a lombardní sazba na úrovni 0,25%. [2]

Graf 3 Vývoj měnověpolitických sazeb 2012-2015 (Zdroj. vlastní zpracování dle 6)

Tabulka 4 Vývoj sazeb 2012-2014

Datum	2T repo sazba	Diskontní sazba	Lombardní sazba
29. 6. 2012	0,50	0,25	1,50
1. 10. 2012	0,25	0,10	0,75
2. 11. 2012	0,05	0,05	0,25

(Zdroj. vlastní zpracování dle 6)

4.2.4 Povinné minimální rezervy

Povinné minimální rezervy patří k základním nástrojům měnové politiky. Česká národní banka dokáže pomocí povinných minimálních rezerv ovlivňovat likviditu, respektive objem volných prostředků v bankovním sektoru. Jelikož v bankovním odvětví není v současnosti problém s likviditou, respektive je výrazný přebytek likvidity, ztrácí tento nástroj svoji důležitost a slouží zejména k zajištění hladkého průběhu mezibankovního styku. [6]

Vzhledem k mnoha parametrům určování velikosti povinných minimálních rezerv dokáže tento nástroj flexibilně reagovat na situaci na bankovním trhu.

Podle zákona o České národní bance musí držet na účtu o České národní banky každá banka, pobočka zahraniční banky a od 1. 1. 2012 i družstevní záložna stanovený objem likvidní prostředků. [6]

Poslední změna v rámci povinných minimálních rezerv byla 7. 10. 1999 a to stanovení 2% ze základny na výpočet povinných minimálních rezerv.

System povinných minimálních rezerv funguje na principu průměrování, to znamená, že banka musí v průměru za celý měsíc, který se počítá od prvního čtvrtka v měsíci do poslední středy před prvním čtvrtkem v následujícím měsíci, udržet minimální hladinu povinných minimálních rezerv pro dané období.

Od 12. 7. 2001 jsou prostředky, až do výše předepsaných minimálních rezerv na účtu úročeny 2T repo sazbou.

4.2.5 Devizové intervence

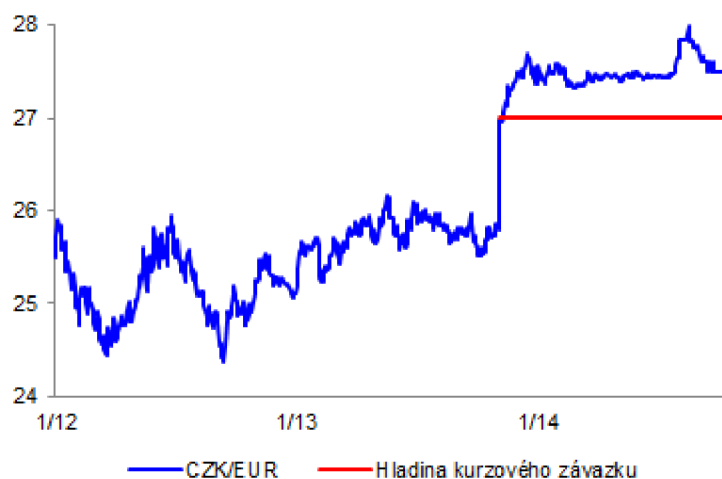
Devizová intervence je nákup popřípadě prodej cizích měn za českou korunu na devizovém trhu Českou národní bankou.

Česká ekonomika se potýkala obdobím zdlouhavého ekonomického útlumu v letech 2012-2013 a kvůli tomu důvodu hrozilo, že se Česká republika dostane do deflace v roce 2014.

Jako první nástroj, který mohla teoreticky využít Česká národní banka, bylo snížení měnověpolitických úrokových sazeb. Měnověpolitické úrokové sazby však byly od konce roku 2012 na tzv. „technické nule“.

Na konci roku 2013, konkrétně v listopadu roku 2013, přešla Česká národní banka ke kroku využít kurz koruny jako nástroj k uvolnění měnové politiky. Šlo o vyhlášení jednostranného závazku kurzu eura oproti české koruně na hladině 27CZK/EUR a dále šlo o vyhlášení, že bude bránit nadměrnému posilování koruny nákupy na devizovém trhu, ale směrem na slabší stranu nechá volně kurz pohybovat.

Koruna po vyhlášení směřovala nad tuto hladinu, a ukotvila se někde kolem 27,5CZK/EUR. Vývoj měnového kurzu můžeme vidět na grafu č. 4.

Graf 4 Vývoj kurzu CZK před a po intervenci (zdroj. 6)

4.3 Analyzované instituce

V této části vás seznámím s konkrétními finančními institucemi, u kterých jsem sbíral podněty pro moji bakalářskou práci.

V České republice figuruje dle informací od České národní banky celkem 45 bank a poboček zahraničních bank. Kompletní výčet všech bank a poboček zahraničních bank najdete v příloze č. 1.

Pro cíle moji bakalářské práce jsem si vybral 5 konkrétních bank. Jsou to:

- GE Money bank
- Raiffeisenbank
- ČSOB
- Komerční banka
- Česká spořitelna

4.3.1 GE Money bank

GE Money bank (nebo také GE Capital bank) je bankovní instituce, součástí nadnárodní skupiny General Electric. Specializuje se na fyzické osoby a na malé a střední podniky. Česká pobočka GE Money bank vznikla v roce 1998 v důsledku koupení části Agrobanky, a.s která krachovala. GE Money bank patří 4 místo na českém kapitálovém trhu.[10]

Posbírala několik cen za své produkty:

- 2009 – za svoji internetovou banku získala cenu veřejnosti
- 2010 – obhájila cenu veřejnosti za své produkty

- 2013 – ocenění Progresivní krátkodobý fond 2013

V dubnu roku 2015 oznámil ředitel, že bude česká pobočka GE Money bank v horizontu 24 měsíců na prodej.[1]

4.3.2 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank a.s. vstoupila na trh České republiky v roce 1993. Má produkty pro soukromé i podnikové klienty. Spojování s eBankou začalo v roce 2006 a v roce 2008 bylo spojení dokončeno. Je považována za pátou největší banku u nás. [19]

Hlavní akcionářem banky je skupina z Rakouska jménem Raiffeisen Bank International AG, která vznikla v roce 2010 sloučením skupiny Raiffeisen Bank International a části RZB.

Je držitelem mnoha ocenění například např.: [26]

- Třikrát za posledních pět let získala titul „Nejdynamičtější banka roku“
- 2009 - 3.místo v soutěži Banka roku
- 1.místo – podnikatelský účet a hypotéka

4.3.3 ČSOB

Celý jménem Československá obchodní banka a. s. je bankovní instituce, která byla založena už roku 1964 jako specializovaná součást Státní banky československé a měla za úkol zajišťovat a financovat zahraniční obchod, a hlavně dohlížet na půjčky v zahraničních měnách pro stát, v tehdejší Československu. [7]

V roce 1997 rozhodla vláda o privatizaci. V roce 1999 banku koupila belgická banka KBC Bank, která je v současnosti 100% vlastníkem ČSOB.[7]

Banka získala také řadu ocenění, ty nejzajímavější je například např.:

- 2014 – Banka roku, Privátní banka roku
- 2013- Privátní banka roku
- 2012- Banka roku v České republice podle časopisu Global Finance

4.3.4 Komerční banka

Komerční banka (zkratka KB) je bankovní instituce, která je z většiny vlastněna finanční skupinou Sociétés Générale. Podle údajů z Komerční banky obsluhuje přibližně 1,6 milionů klientů a má 399 poboček. Specializuje se na drobné bankovníctví pro fyzické i právnické osoby. [14]

Byla založena roku 1990 vyčleněním ze Státní banky československé. V roce 1997 rozhodla vláda o privatizaci banky, která nastala v roce 2001, kdy banku koupila skupina Sociétés Générale. V roce 2006 rozšířila pole působnosti o stavební spoření koupením akcii stavební spořitelny Mordá pyramida. V roce 2012 se stala Bankou roku. [14]

4.3.5 Česká spořitelna

Česká spořitelna je s 5 miliony klienty a s 640 pobočkami největší bankou působící na českém trhu. Její kořeny sahají až do roku 1825, kdy byla zahájena činnost Spořitelny české, předchůdce České spořitelny. Česká spořitelna jako akciová společnost byla vytvořena v roce 1992. [5]

V roce 2000 se stala členem Erste Group, který je od roku 1997 jedním z největších poskytovatelů finančních služeb ve východní Evropě.[5]

5 FORMULACE NÁVRHU ŘEŠENÍ

5.1 Vliv monetární politiky na vkladové produkty

V této části bakalářské práce se budu zabývat konkrétním vlivem monetární politiky na výnosnost vkladových produktů bank.

Vkladové produkty, pro nás stěžejní budou běžný účet a termínované vklady.

5.1.1 Termínované vklady

Cílem našeho pozorování byly typy termínovaných vkladů:

- pro vklady do 150 tisíc,
- vklady do 500 tisíc
- vklady nad 1 milion

další dělení spočívalo v analyzování vývoje úrokových sazeb u termínových vkladů dvou měsíčních, vkladů se lhůtou splatnosti 3 měsíce, dále 6 měsíců, 12 měsíců, 2 roky a jako poslední jsem si vybral vklady se splatností 4 let.

Spolupracoval jsem s 5 bankami, ale předání úrokových sazeb jak u běžného účtu, tak u termínovaných vkladů byl problém. Banky nebyly ochotné dát, bez písemného souhlasu a podpisu o nezveřejnění, úrokové sazby. Tudíž budu pracovat s průměrnou hodnotou úrokových sazeb všech bank. Sazby za rok 2004 neposkytla žádná banka.

Termínované vklady do 150 tisíc

Jak si lze všimnout v tabulce 5. Úrokové sazby začínali v roce 2005 u nejmenší doby splatnosti na úrovni 0,68% a stoupali až do roku 2008 na úroveň 1,16%. Od roku 2009 se úrokové sazby u termínovaného účtu u naší nejmenší zkoumané doby splatnosti, už pouze snižovali, až dosáhli v roce 2014 tzv. „technické nuly“. Úroková sazba je na hranici 0,01%.

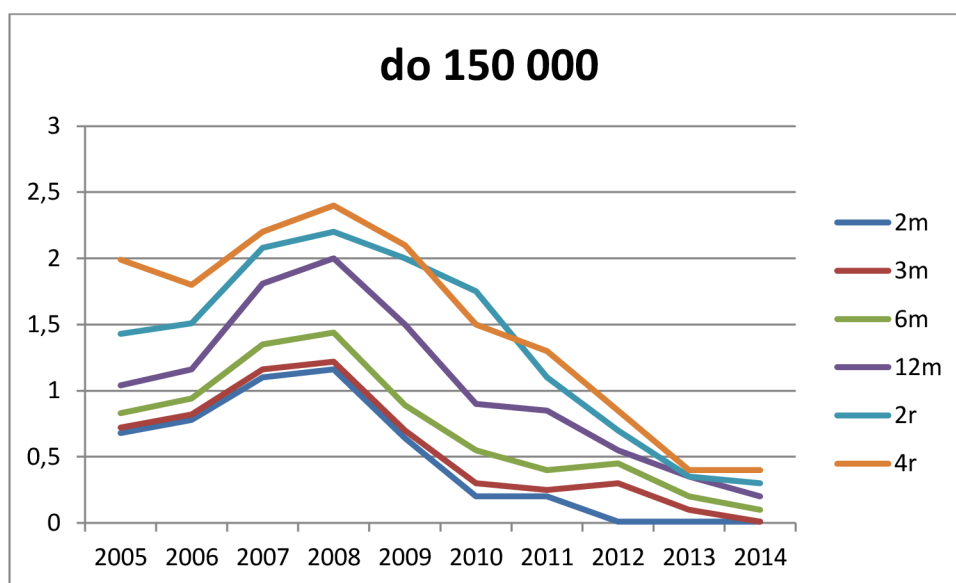
Naprosto stejný průběh měli i další naše analyzované doby splatnosti. Podrobný rozpis úrokových sazeb za sledované roky ve sledovaných dobách splatnosti najdete v tabulce 5.

Tabulka 5 Úrokové sazby u termínovaného účtu do 150 tisíc

<i>rok</i>	2m	3m	6m	12m	2r	4r
2005	0,68	0,72	0,83	1,04	1,43	1,99
2006	0,78	0,82	0,94	1,16	1,51	1,8
2007	1,1	1,16	1,35	1,81	2,08	2,2
2008	1,16	1,22	1,44	2	2,2	2,4
2009	0,64	0,7	0,89	1,5	2	2,1
2010	0,2	0,3	0,55	0,9	1,75	1,5
2011	0,2	0,25	0,4	0,85	1,1	1,3
2012	0,01	0,3	0,45	0,55	0,7	0,85
2013	0,01	0,1	0,2	0,35	0,35	0,4
2014	0,01	0,01	0,1	0,2	0,3	0,4

(zdroj. vlastní zpracování)

V grafu č. 5 můžete vidět, že všechny naše sledované doby splatnosti mají přibližně totožný průběh. Vrchol v roce 2008 a pak postupný pád.

Graf 5 Vývoj sazeb u termínovaného účtu do 150 tisíc (zdroj. vlastní zpracování dle tabulky 5)

Termínované vklady do 500 tisíc

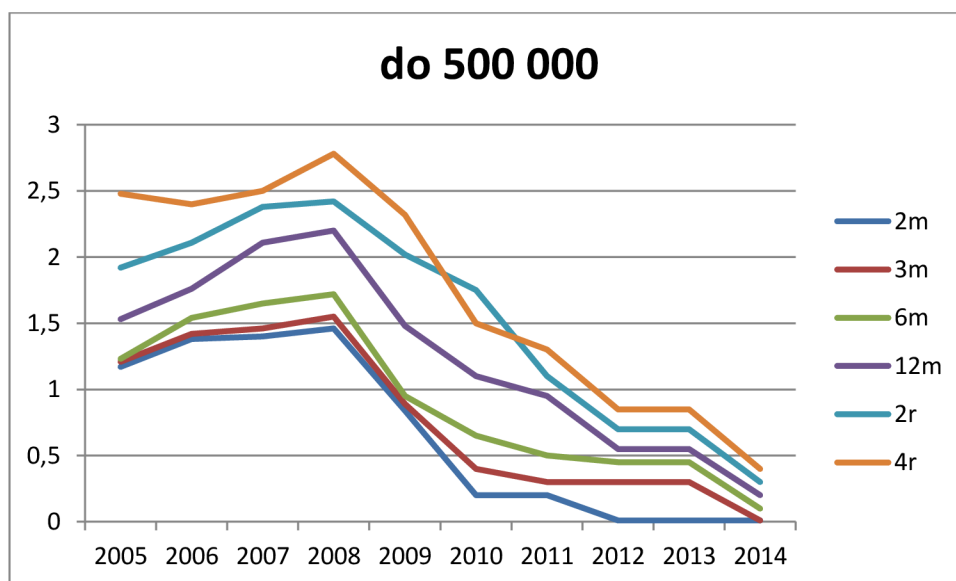
U termínovaných vkladů do 500 tisíc začínají úrokové sazby u nejvyšší doby splatnosti na úrokové sazbě 2,48% v roce 2005, znovu stoupá až do roku 2008 na úroveň 2,78% a potom klesá až na úroveň 0,4% v roce 2014. Podrobnější rozpis za jednotlivé roky a jednotlivé doby splatnosti jsou v tabulce 6.

Tabulka 6 Úrokové sazby u termínovaného účtu do 500 tisíc

rok	2m	3m	6m	12m	2r	4r
2005	1,17	1,21	1,23	1,53	1,92	2,48
2006	1,38	1,42	1,54	1,76	2,11	2,4
2007	1,4	1,46	1,65	2,11	2,38	2,5
2008	1,46	1,55	1,72	2,2	2,42	2,78
2009	0,84	0,89	0,95	1,48	2,02	2,32
2010	0,2	0,4	0,65	1,1	1,75	1,5
2011	0,2	0,3	0,5	0,95	1,1	1,3
2012	0,01	0,3	0,45	0,55	0,7	0,85
2013	0,01	0,3	0,45	0,55	0,7	0,85
2014	0,01	0,01	0,1	0,2	0,3	0,4

(zdroj. vlastní zpracování)

Jak můžeme vidět v grafu č. 6. I termínované vklady do 500 tisíc mají stejný průběh jako do 150 tisíc.

Graf 6 Vývoj sazeb u termínovaného účtu do 500 tisíc (zdroj. vlastní zpracování dle tabulky 6)

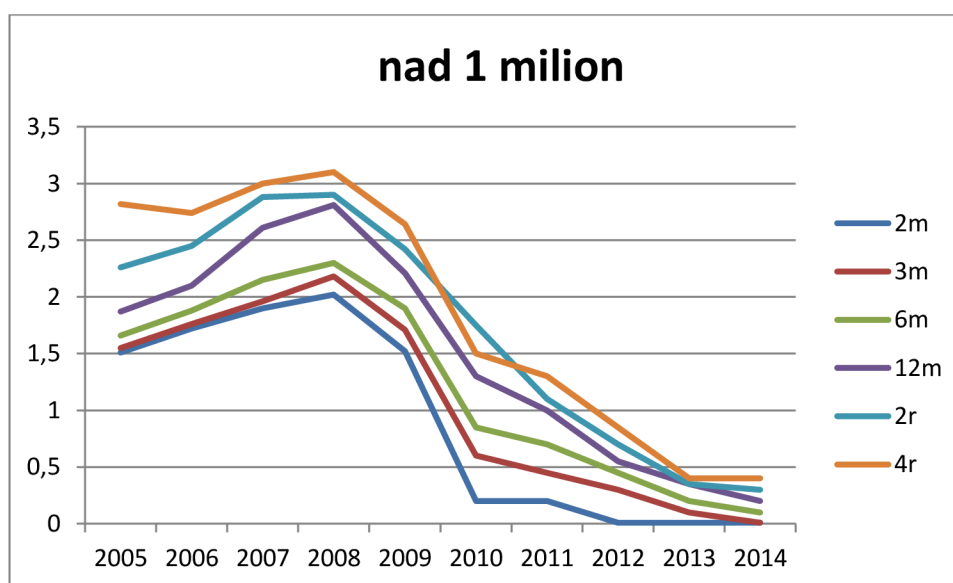
Terminované vklady od 1 milionu

Znovu můžete vidět stejný průběh vývoje úrokových sazeb na grafu č. 7. Podle teorie by měly být úrokové sazby u terminovaných účtů nejvyšší, platí to do roku 2009. v roce 2010 už jsou u 2 měsíčního terminovaného vkladu úrokové sazby stejné jako u 2 měsíčního terminovaného vkladu do 500 tisíc. A v roce 2014 není rozdíl v úrokových sazbách oproti terminovaným vkladům do 500 tisíc v žádné analyzované době splatnosti.

Tabulka 7 Úrokové sazby u terminovaného účtu nad 1 milion

rok	2m	3m	6m	12m	2r	4r
2005	1,51	1,55	1,66	1,87	2,26	2,82
2006	1,72	1,76	1,88	2,1	2,45	2,74
2007	1,9	1,96	2,15	2,61	2,88	3
2008	2,02	2,18	2,3	2,81	2,9	3,1
2009	1,52	1,71	1,9	2,21	2,42	2,64
2010	0,2	0,6	0,85	1,3	1,75	1,5
2011	0,2	0,45	0,7	1	1,1	1,3
2012	0,01	0,3	0,45	0,55	0,7	0,85
2013	0,01	0,1	0,2	0,35	0,35	0,4
2014	0,01	0,01	0,1	0,2	0,3	0,4

(Zdroj. vlastní zpracování)

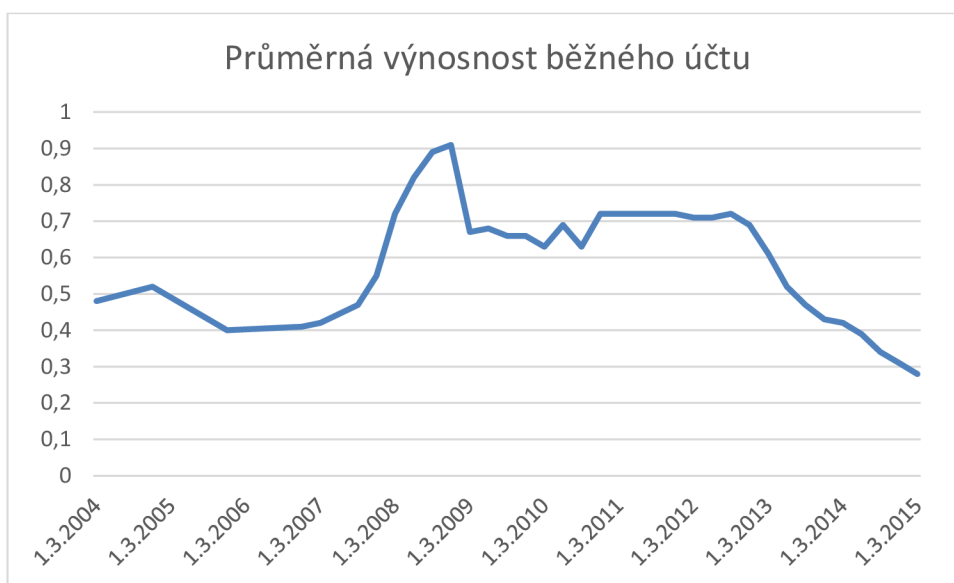
Graf 7 Vývoj sazeb u terminovaných vkladů nad 1 milion (zdroj. vlastní zpracování)

5.1.2 Běžný účet

Je známá věc, že na běžných účtech se nezbohatne. Ať už kvůli poplatkům nebo nízké úrokové míře u běžných účtů.

Vybral jsem běžné účty u 5 vybraných bank a popřípadě účty, které jsou bez termínů a nemají výpovědní lhůtu, některé banky je označují za účty spořicí, které lze otevřít k běžnému účtu při splnění různých podmínek (velikost finančních prostředků na účtu, velikost příchozích plateb atd.). Takovéto účty mají lepší úrokovou sazbu než samotný běžný účet ale výhoda likvidity je zachována.

Průměrnou výnosnost běžných účtu u mnou analyzovaných bank je v grafu č. 8.

Graf 8 Průměrná výnosnost běžného účtu (zdroj. vlastní zpracování)

5.1.3 Vlivu měnověpolitických nástrojů na vkladové produkty

Ve své analýze jsem vyzozoroval vliv měnověpolitických nástrojů na výnosnost vkladových produktů bank působících v České republice.

Zjistil jsem veliký vliv 2T depo sazby na výnosnost. Když zanalyzujeme grafy termínovaných vkladů, tak ať už se jedná o jakýkoliv typ termínovaného vkladu, je vidět, že průběh vývoje je přibližně stejný.

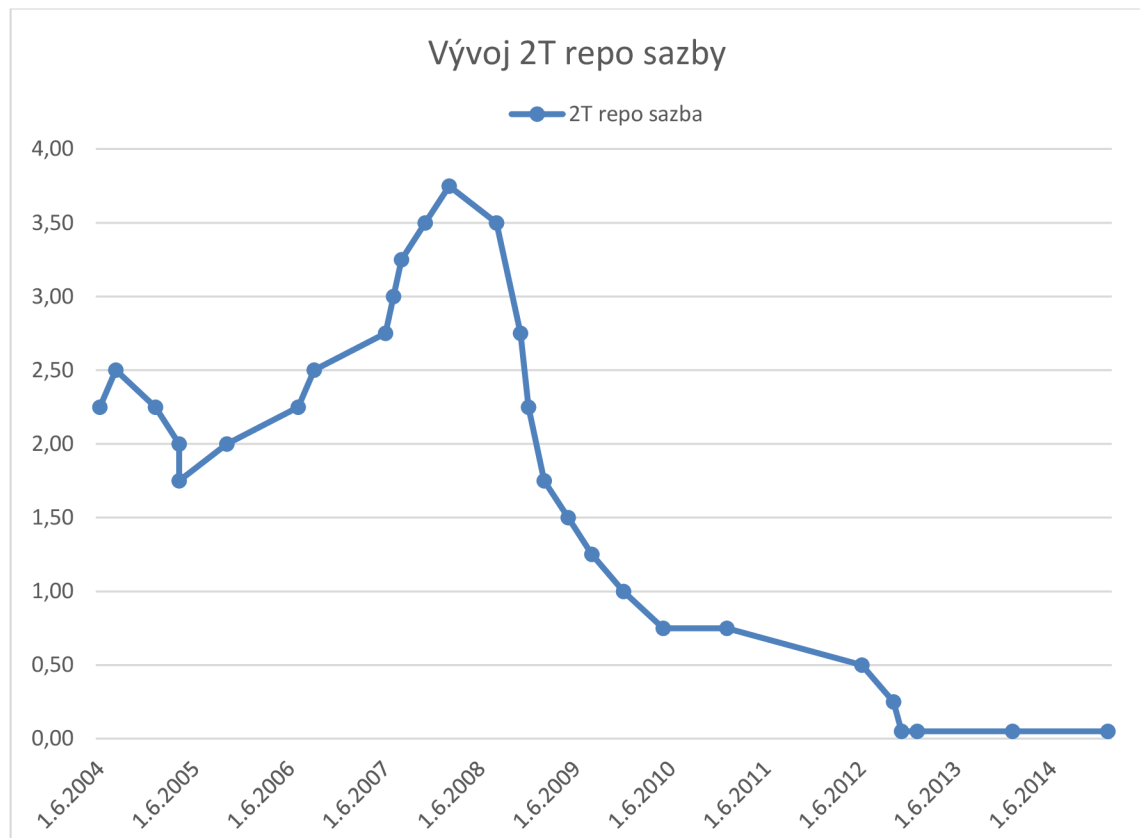
A pokud to porovnáme s vývojem 2T repo sazby za analyzované období (graf 9) můžeme si všimnout, že vývoj je relativně stejný jako u vývoje termínovaných vkladů, méně už u vývoje u běžného účtu.

Proč vlastně centrální banka snižuje úrokové sazby, konkrétně 2T repo sazbu. Vzhledem k tomu, že 2T repo sazba probíhá mezi centrální bankou a komerčními

bankami na bázi uložení přebytečné likvidity komerčních bank oproti poskytnutí cenných papírů komerční bankám. Po nějaké době (u 2T repo sazby po dvou týdnech) se udělá zpětná operace a banky získají znovu peněžní prostředky zvýšené o úrok 2T repo sazby.

Je tedy zřejmé, že pokud centrální banka sníží 2T repo sazbu komerčním bankám, banky zareagují tak, že sníží úrokové sazby u svých produktů, hlavně u termínovaných vkladů.

Jelikož se nachází ekonomika v recesi, banky nemají problém s likviditou, respektive mají přehnaně velkou míru peněžních prostředků. Dochází k situaci, kdy banky peníze od klientů nepotřebují, proto nabízí malý úrok.

Graf 9 Vývoj 2T repo sazby za celé sledované období (zdroj. vlastní zpracování)

5.2 Ekonomické dopady

V této části bakalářské práce se budu zabývat dopady měnové politiky na ekonomiku České republiky. Ekonomické dopady změn úrokových sazeb a vývoj ekonomiky po devizové intervenci ČNB.

5.2.1 Devizová intervence 2013

Česká národní banka přistoupila k devizové intervenci kvůli blížící se hrozbě vzniku deflace, tj. záporné hodnoty inflace, která by měla za následek tzv. smrtelnou spirálu očekávání poklesu cen a tím navázané odložení spotřeby. Dále kvůli důvodu že po krátké období růstu reálného HDP v letech 2010-2011 se znovu začalo propadat. A ani začátkem roku 2013 nenasvědčovalo nic změně trendu. A spolu s tím rostla i nezaměstnanost, ve třetím kvartále vyskočila nad 7% hranici.

ČNB nám říkala, že díky devizové intervenci se znehodnotí měna, což bude mít za následek zlevnění exportu, to znamená, zahraniční zákazník bude potřebovat méně EUR. Zlevnění prý ale nebude markantní, jelikož i český průmysl je závislý na dodávkách ze zahraničí. A z toho důvodu že import naopak zdraží, bude muset český výrobce zaplatit více peněz.

Dalším efektem devizové intervence z roku 2013 mělo být mírné snížení nezaměstnanosti.

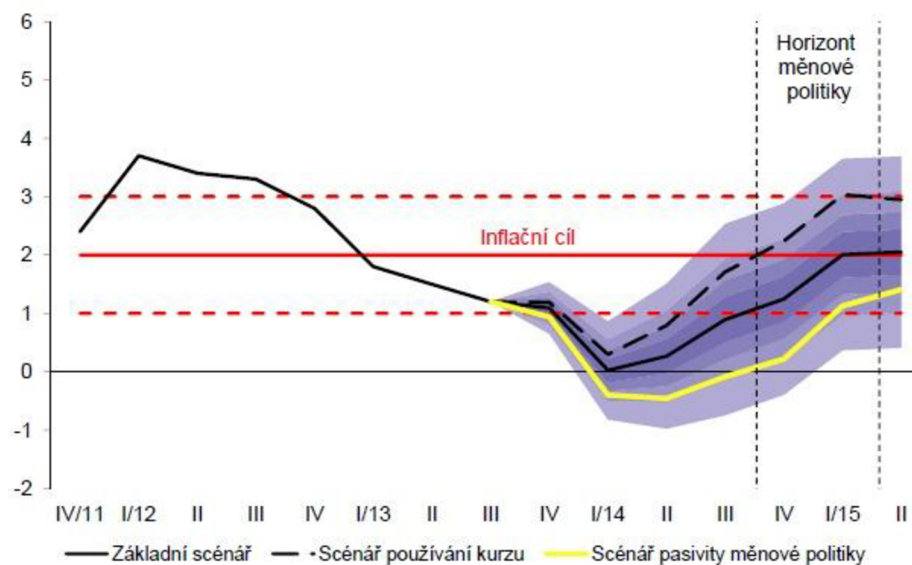
Na druhou stranu intervence sebou přinesla i negativa. Jedním z negativ je znehodnocení úspor.

Česká národní banka pracovala s třemi scénáři u prognóz celkové inflace a hospodářského růstu.

První scénář počítá se vznikem záporných sazeb, ČNB ho nazvala: "Základní scénář se zápornými sazbami".

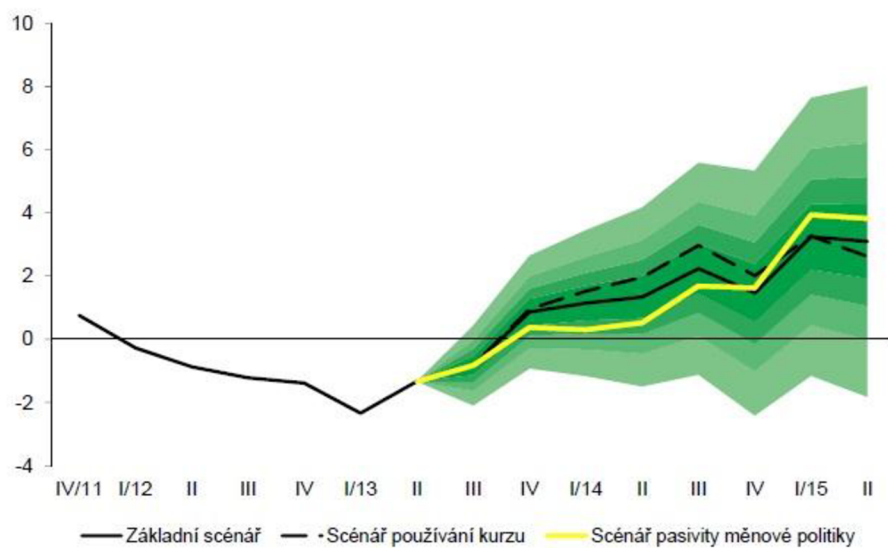
Druhý scénář je scénář používání kurzu. Tj. scénář, který by měla zajistit devizová intervence.

Poslední scénář je scénář pasivity měnové politiky, jedná se o scénář, kdy by ČNB pouze vyčkávala a nezačala žádné kroky.

Graf 10 Prognózy vývoje celkové inflace 3 scénáře (Zdroj. 6)

Jak můžeme vidět na grafu 10, ČNB prognózovala, že pokud si vybere scénář pasivity měnové politiky, ekonomika České republiky upadne do deflace.

Graf 11 Prognózy hospodářského růstu 3 scénáře (zdroj. 6)

Tabulka 8 Srovnání makroekonomických ukazatelů po intervenci

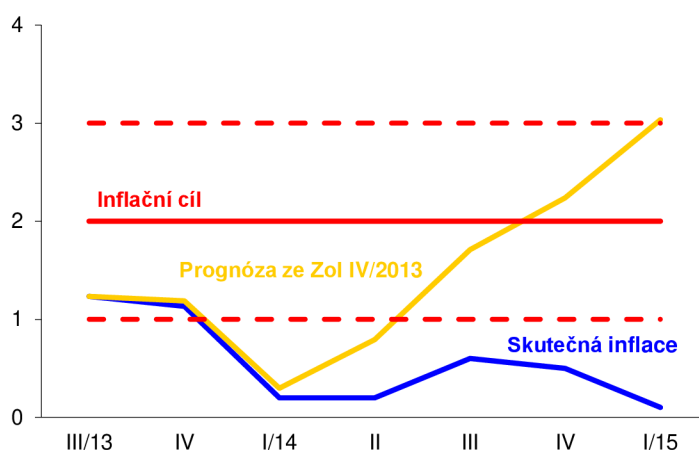
	Dostupné k 7. 11. 2013		Dostupné k 9. 2. 2015	
<i>Hrubý domácí produkt</i> (v %)	II.Q/13	-1,3	III.Q/14	2,4
<i>Inflace (v %, CPI index)</i>	9/13	1,0	1/15	0,1
<i>Obecná míra nezaměstnanosti</i>	9/13	7,1	12/14	5,9
<i>Průměrná nominální mzda</i> (v %)	II.Q/13	1,2	III.Q/14	1,8
<i>Počet volných pracovních míst</i>	9/13	39532	12/14	64497

(zdroj. 6)

Oslabení koruny spolu s jednostranným závazkem, že bude ČNB držet kurz nad 27CZK/EUR mělo za následek nastartování hospodářského růstu (viz graf 13) a odvrátilo riziko deflace. Dalším pozitivním jevem je oživení trhu práce a oživení domácí poptávky, viz Tabulka 8.

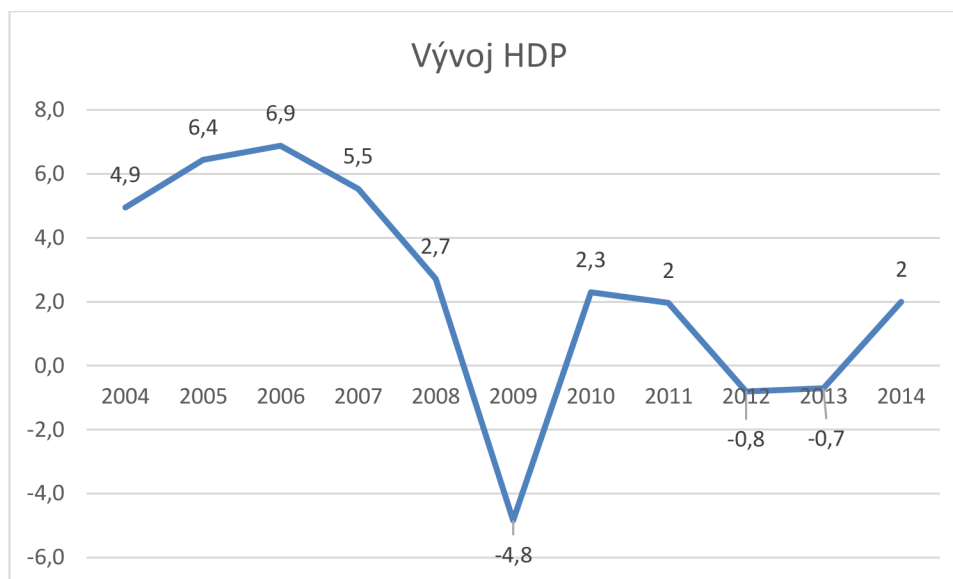
Když ale srovnáme prognózu vývoje inflace se skutečností (viz. Graf 12), zjistíme, že se tak nestalo, a že inflace klesá i přes zrychlení ekonomických aktivit v ekonomice. Podle ČNB je důvodem neočekávaný pokles ceny ropy a potravin a nenaplnění prognózy cenového vývoje v eurozóně.

Z toho důvodu se platnost kurzového závazku, z důvodu obav před deflací, prodloužila až do první poloviny roku 2016.

Graf 12 Srovnání prognózy vs. skutečné inflace (zdroj. 6)

5.2.2 Operace na volném trhu

Graf 13 Vývoj HDP v období 2004 – 2014 (zdroj. Vlastní zpracování)

Pokud se podíváme na graf 13. zjistíme, že ač centrální banka snižovala úrokové sazby pro oživení ekonomiky, nedokázala zajistit růst HDP, jelikož nastala recese. V roce 2009 byl pokles meziročního HDP 4,8%.

V dalších letech ČNB stále snižovala úrokové sazby na historicky minimální úroveň. Důvod? Pro podpoření české ekonomiky v recesi. Prognózy hlásili pro rok 2013 pokles reálného HDP o 0,3%, proto se ČNB snažila prostřednictvím úrokových sazeb, a to zejména 2T repo sazby, která je vhodným nástrojem vzhledem k vysoké likviditě českého bankovníctví, zvýšit množství peněz a tím snížit cenu peněz a tím oživení investic a spotřeby. Úroky na minimální hranici měli podle ČNB přispět k oslabení české měny na devizových trzích a tudíž zvýšení konkurenceschopnosti České republiky v zahraničí.

Snížením úrokových sazeb se ČNB snažila vytvořit možnost pro růst hlavních složek HDP, a to jsou investice, spotřeba a export.

ZÁVĚR

Moje bakalářská práce je z okruhu bankovníctví. Konkrétně na centrální bankovníctví a jeho vlivu na bankovníctví komerční a ekonomiku. V teoretické části mám zpracovanou problematiku měnové politiky České národní banky, okruh vkladových produktů a jejich dělení, to vše prostřednictvím odborné literatury. Z ní jsem čerpal informace a staly se základem pro další částí mé práce, analytickou část a formulaci řešení.

V analytické části se zabírám problematikou cílování inflace podle ČNB a zjistil jsem, že se v posledních dvou letech nedařilo splnit cíl centrální banky, kterým je interval 1-3%. V dalším úseku analytické části bakalářská práce pojednává o měnověpolitických nástrojích monetární politiky ČNB a analyzuje je. Rozebírám vývoj úrokových sazeb centrální banky, konkrétně 2T repo, lombardní a diskontní sazby. Zjistil jsem, že od roku 2012 jsou sazby centrální banky na historickém minimu. Pro některé (2T repo sazba a diskontní sazba) se jedná o tzv. technickou nulu tj. 0,05%. Dále se zabývám povinnou minimální rezervou, ta ale zůstává na 2% už od roku 1999, tudíž pro mou práci, analyzující období v letech 2004-2014, není důležitá, a devizou intervencí z roku 2013. Úplně poslední část je stručné seznámení s institucemi, se kterými budu dále pracovat v kapitole navrhuující řešení.

Informace pro analýzu jsem získával z dostupných zdrojů, zejména z informací zpřístupněných Českou národní bankou.

Formulace návrhu řešení jsem si rozdělil na dvě části.

Tou první je vliv monetární politiky na vkladové produkty, ve které objasňuji a ukazuji, že změna úrokových sazeb České národní banky má velký vliv na výnosnost vkladových produktů bank, a to konkrétně termínovaných vkladů (s lhůtou splatnosti 2, 3, 6 a 12 měsíců a 2 a 4 roky) a běžných účtů. Pracoval jsem s průměrem úrokových sazeb vkladových produktů všech 5 analyzovaných bank. Informace jsem získával z dostupných zdrojů a ze setkání s kompetentními zaměstnanci bank.

Druhou částí jsou ekonomické dopady monetární politiky, ve které jsem se zaměřil hlavně na devizovou intervenci z roku 2013. Zanalyzoval jsem ekonomickou situaci po

téměř dvou letech od intervence a srovnal ji s prognózami České národní banky před intervencí. Zjistil jsem, že intervence nastartovala hospodářský růst, snížila nezaměstnanost, odvrátila deflaci, ale nepodařilo se jí zajistit vyšší inflaci 2% kvůli prudkému snížení cen ropy a potravin. Inflace v prvním kvartálu roku 2015 se pohybovala na hranici 0,1%.

Věřím, že jsem splnil všechny cíle své bakalářské práce, a že tato práce pomůže orientaci občanů v oblasti centrálního bankovníctví, hlavně v jejím vlivu na ekonomiku a výnosnost vkladových produktů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BALKO, H. *Interview*. GE Money bank, Vyskočilova 1422/1a, Praha 4 – Michle. 19.5.2015.
2. Banky a pobočky zahraničních bank (k 01. 05. 2015). ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA [online]. 2015 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z: https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB33.SUBJECTS_COUNTS_DETAIL?p_lang=cz&p_DATUM=01.05.2014&p_ses_idx=1
3. Banky.cz. KOCHOVÁ, Jitka. Úrokové sazby ČNB - změny v uplynulém roce, očekávání pro rok 2013 [online]. 2013 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.banky.cz/urokove-sazby-cnb-zmeny-ocekavani-2013>
4. Banky.cz. JERMÁŘ, J. Intervence ČNB a zvyšování inflace [online]. 2013 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.banky.cz/intervence-cnb-a-zvysovani-inflace>
5. ČESKÁ SPORITELNA. O nás. *csas.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/nase-banka-d00014546>
6. ČNB. Česká národní banka [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>
7. ČSOB. O nás. *Csob.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Stranky/default.aspx>
8. DANIŠOVÁ, D. *E-mail*. ČSOB, Radlická 333/150, Praha 5. 21. 5. 2012.
9. DITTRICHOVÁ, J, J. PTATSCHEKOVÁ a V. JINDRA. *Základy financí*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010, 187 s. ISBN 978-80-7435-074-0.
10. GE MONEY BANK. O nás. *gemoney.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-03-9]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/o-nas>
11. HANOUSKOVÁ, K. *Interview*. Komerční banka, nám. Junkových 2772/1, Praha 5 - Stodůlky. 18. 5. 2012.
12. JAŠÍKOVÁ, V. a M. TROUSIL. *Úvod do tvorby empirických prací pro cestovní ruch*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 110 s. ISBN 978-80-7435-020-7

13. KAŠPAROVSKÁ, V. *Banky a komerční obchody*. Vyd. 1. Kravaře : Marreal servis, 2010. 172 s. ISBN 978-802-5467-794.
14. KOMERČNÍ BANKA. O nás. *Kb.cz*[online]. 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>
15. PAČESOVÁ, K. *Interview*. Česká spořitelna, Budějovická 1912/64b, Praha 4. 18. 5. 2012.
16. PÁNEK, D. a I. VALOVÁ. *Bankovní regulace a dohled*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 48 s. ISBN 978-802-1047-266.
17. POLOUČEK, S. *Bankovnictví*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, 480 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-491-9.
18. POLIDAR, V. *Management bank a bankovních obchodů*, Praha, Ekopress, 1999. ISBN 80-86119-11-4.
19. RAIFFEISENBANK. O nás. *rb.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/o-nas>
20. REJNUŠ, O. *Finanční trhy*. 4. akt. a rozš. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.
21. REVENDA, Z. *Centrální bankovnictví*, 2. vyd., Praha, Management Press, 2007. ISBN 80-7261-051-1.
22. REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovnictví*. 5., akt. vyd. Praha: Management Press, 2012, 423 s. ISBN 978-80-7261-240-6.
23. SAMUELSON, P. *Ekonomie*. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1991, 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.
24. ŠENKÝŘOVÁ, B. *Bankovnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010, 253 s. ISBN 978-80-7408-029-6.
25. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách ze dne 20. prosince 1991
26. ZAVORAL, T. *Interview*. Raiffeisenbank a.s., Hvězdová 1716/2b, Praha 4. 19. 5. 2012.

SEZNAM TABULEK, OBRAZKŮ, GRAFŮ

Graf 1. Vývoj měnověpolitických sazeb 2004-2007	33
Graf 2 Vývoj měnověpolitických sazeb 2008-2011	34
Graf 3 Vývoj měnověpolitických sazeb 2012-2015	36
Graf 4 Vývoj kurzu CZK před a po intervenci	38
Graf 5 Vývoj sazeb u termínovaného účtu do 150 tisíc.....	42
Graf 6 Vývoj sazeb u termínovaného účtu do 500 tisíc.....	43
Graf 7 Vývoj sazeb u termínovaných vkladů nad 1 milion	44
Graf 8 Průměrná výnosnost běžného účtu	45
Graf 9 Vývoj 2T repo sazby za celé sledované období	46
Graf 10 Prognózy vývoje celkové inflace 3 scénáře.....	48
Graf 11 Prognózy hospodářského růstu 3 scénáře.....	48
Graf 12 Srovnání prognózy vs. skutečné inflace	49
Graf 13 Vývoj HDP v období 2004 - 2014.....	50
Obr. 1 Cíle monetární politiky v tržní ekonomice	16
Obr. 2 Typy operací na volném trhu.....	18
Obr. 3 Rozdělení úvěrů z hlediska monetární politiky	19
Obr. 4 Vztah mezi dohledem a regulací	21
Obr. 5 Subjekty regulace a dohledu bank	21
Obr. 6 Inflační cíle ČNB.....	32
Obr. 7 Splnění inflačního cíle 04-14.....	32
Tabulka 1 Cílování inflace 1998-2005	31
Tabulka 2 Vývoj sazeb 2004-2007	33
Tabulka 3 Vývoj sazeb 2008-2011	35
Tabulka 4 Vývoj sazeb 2012-2014	36
Tabulka 5 Úrokové sazby u termínovaného účtu do 150 tisíc.....	42
Tabulka 6 Úrokové sazby u termínovaného účtu do 500 tisíc.....	43
Tabulka 7 Úrokové sazby u termínovaného účtu nad 1 milion	44
Tabulka 8 Srovnání makroekonomických ukazatelů po intervenci.....	49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Seznam bank a poboček zahraničních bank působících v České republice ke dni 01.05.2014 [2]

Air Bank a.s.

Bank Gutmann Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika

Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Prague Branch, organizační složka

BNP Paribas Fortis SA/NV, pobočka Česká republika

Citibank Europe plc, organizační složka

COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha

Česká exportní banka, a.s.

Česká spořitelna, a.s.

Českomoravská stavební spořitelna, a.s.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Československá obchodní banka, a. s.

Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka

Equa bank a.s.

Evropsko-ruská banka, a.s.

Fio banka, a.s.

GE Money Bank, a.s.

HSBC Bank plc - pobočka Praha

Hypoteční banka, a.s.

ING Bank N.V.

J & T BANKA, a.s.

Komerční banka, a.s.

LBBW Bank CZ a.s.

mBank S.A., organizační složka

MEINL BANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha

Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.

Oberbank AG pobočka Česká republika

Poštová banka, a.s., pobočka Česká republika
PPF banka a.s.
PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika
Raiffeisen stavební spořitelna a.s.
Raiffeisenbank a.s.
Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
Saxo Bank A/S, organizační složka
Sberbank CZ, a.s.
Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.
Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Prague Branch
The Royal Bank of Scotland plc, organizační složka
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.
Volksbank Löbau-Zittau eG, pobočka
Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha; zkráceně: VUB, a.s., pobočka Praha
Waldviertler Sparkasse Bank AG
Western Union International Bank GmbH, organizační složka
Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.
Wüstenrot hypoteční banka a.s.
ZUNO BANK AG, organizační složka